

CENTRUM VOOR ALGEMEEN WELZIJNSWERK

CENTRE D'AIDE AUX PERSONNES

VZW BRABANTIA ASBL

Liefdadigheidstraat 43
Rue de la Charité, 43
1210 Brussel - Bruxelles

ACTIVITEITENVERSLAG 2013

RAPPORT D'ACTIVITES 2013

- Nederlandstalige versie -

Centrum voor Algemeen Welzijnswerk erkend en gesubsidieerd door de
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Centre d'Aide aux Personnes agréé et subsidié par la
Commission communautaire commune de la Région de Bruxelles-Capitale

<u>Inleiding</u>	3
<u>1. Focus 2013</u>	4
<u>1.1. Eerstelijnsonthaal</u>	4
<u>1.2. Voedselhulp</u>	6
<u>2. Voorstelling van de sociale diensten van het CAW Brabantia</u>	11
<u>2.1. De sociale dienst van Caritas International</u>	11
2.1.1. Eerstelijnsdienst	11
2.1.2. Begeleiding van asielzoekers	11
2.1.3. Begeleiding van erkende vluchtelingen	13
2.1.4. Familiehereniging	13
2.1.5. Niet Begeleide Minderjarige Vreemdeling	15
2.1.6. Vrijwillige terugkeer	19
2.1.7. Bezoeken aan gesloten centra	21
<u>2.2. De sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs (DBS)</u>	24
<u>2.3. De sociale dienst van Brussel Onthaal – Open Deur (BOOD)</u>	26
<u>2.4. De sociale wijkdienst van Caritas Molenbeek</u>	29
<u>2.5. De sociale wijkdienst van Kuregem</u>	32
<u>2.6. De sociale wijkdienst van het Wederzijds Hulpbetoon</u> <u>(Vereniging van de Parochiale Werken- Sint-Gillis vzw)</u>	34
<u>2.6.1. Senioren zonder grenzen (VPW van- Sint-Gillis vzw)</u>	35
<u>Conclusies</u>	37
<u>Bijlagen:</u>	38
Vestiging van het CAW Brabantia	
Raad van Bestuur op 31/12/2013	
Organigram van het CAW Brabantia	
Subsidiëringsorganen	
Verslag van de Intercentra CAW	

Inleiding

“Zorgen voor de eerste opvang van elke persoon die erom vraagt, een analyse bieden van zijn situatie, instaan voor de doorverwijzing, de bijstand en de begeleiding om een versterking van de sociale banden en een betere toegang van de persoon tot de collectieve voorzieningen en tot zijn fundamentele rechten te bevorderen door een beroep te doen op zijn persoonlijke vaardigheden via collectieve, gemeenschappelijke of individuele acties en/of sociale bijstand en psychologische ondersteuning bieden, alleen of in samenwerking met andere instellingen, aan...gevangenen..., alsmede aan de naaste verwanten die het wensen”. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest formuleerde zo in zijn bepaling van 7 november 2002 welke doelen door de Centra voor Algemeen Welzijnswerk nagestreefd moeten worden.

"Sociale en psychosociale hulp verlenen aan elke persoon die dat vraagt, volgens de methodes van de professionele sociale dienstverlening, en dit zonder onderscheid te maken in politieke, filosofische of religieuze overtuiging; op die manier de persoon helpen bij het overwinnen van de moeilijkheden die zijn ontplooiing in de weg staan, wat hem in staat zal stellen om op autonome en verantwoordelijke wijze te evolueren, zodat hij kan leven op een manier die ontplooiing stimuleert, zonder anderen te benadelen, en waarbij verschillen als verrijkend worden ervaren." Met die woorden heeft het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Brabantia zich de wettelijke missie van de CAW's eigen gemaakt in het artikel van haar statuten waarin haar maatschappelijk doel beschreven staat.

Brabantia vzw was een vereniging van 6 deelverenigingen. “Was”, want 2 leden maken er aan de vooravond van 2014 geen deel meer van uit. De vzw Vereniging van de Parochiale Werken van Brussel-West heeft in oktober 2013 haar samenwerking met BRABANTIA beëindigd om redenen die verderop in dit verslag aan bod komen. Dit heeft de sluiting van de antenne in Molenbeek met zich meegebracht. Overigens heeft de Dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs in eerste instantie haar missie en human resources (0,5 VTE) overgedragen aan Caritas International, om vervolgens - begin 2014 – te besluiten, de dienst te ontbinden.

Na aanpassing van de statuten aan dit nieuwe gegeven blijven er dus vier deelverenigingen over:

- Caritas International vzw
- Vereniging van de Parochiale Werken van-Sint-Gillis vzw
- De sociale wijkdienst van Kuregem vzw
- Brussel Onthaal – Open Deur vzw

40 jaar na haar oprichting in 1974 blijft BRABANTIA in overeenstemming met haar statuten *“alle synergieën die gericht zijn op de verwezenlijking van haar maatschappelijk doel tussen haar deelverenigingen coördineren en bevorderen”.*

Hoe?

- Door de stemmen van haar leden samen te brengen, zowel in de dialoog met de subsidiërende autoriteiten als binnen de Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Door eenzelfde personeelsbeleid toe te passen in de 4 deelverenigingen.
- Door bepaalde coördinatie- en werkingskosten te delen.

BRABANTIA telt een dertigtal maatschappelijk werkers en andere medewerkers die actief zijn binnen de 4 deelverenigingen; elk van deze verenigingen is door een eigen samenwerkingsovereenkomst met Brabantia verbonden.

In het eerste, transversale deel van dit verslag ligt de focus op het eerstelijns onthaal, dat de basis van ons werk vormt, en op de voedselhulp, die op verschillende manieren door twee van onze wijkdiensten wordt aangeboden.

In het tweede deel stellen we het werk van de verschillende antennes van Brabantia doorheen 2013 voor.

1. Focus 2013

1.1. Eerstelijnsonthaal

Het eerstelijnsonthaal vormt de basis van het maatschappelijk werk en in het bijzonder de grondslag van de sociale dienstverlening die de antennes van het CAW Brabantia aanbieden. Elke antenne heeft haar eigen "onthaalmodel", dat hoe dan ook gericht is op de bezoekers, zo gastvrij en professioneel mogelijk is, en zoveel mogelijk afgestemd is op de personen die er langskomen. De sociale dienst van Caritas International, Brussel Onthaal -Open Deur, de sociale dienst van Kuregem, het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis en Caritas Molenbeek hebben samen in het kader van het eerstelijnsonthaal maar liefst 2566 mensen tijdens hun sociale permanenties ontvangen, wat betekent dat er in 2013 evenveel dossiers geopend werden.

De eerstelijnsdiensten zijn er in samenwerking met andere diensten die niet over de nodige tijd beschikken om personen te helpen bij het begrijpen van de problemen waar ze op stuiten. Medische huizen, OCMW's en ziekenfondsen zijn stuk voor stuk diensten die personen naar de eerstelijnsdienst doorverwijzen om documenten in te vullen, beslissingen uit te leggen, dossiers voor te bereiden,.... De eerstelijnsdienst zorgt ergens voor hulp bij het administratieve aspect van het dagelijkse leven.

De eerstelijnsdienst is ook de algemene onthaaldienst. Wanneer mensen in een wijk of in het land aankomen, weten ze niet tot wie of wat zich te wenden. Door bij de sociale dienst aan te kloppen, kunnen ze uitdrukking geven aan wat ze zoeken, verwachten en nodig hebben en kunnen ze doorverwezen worden naar de gepaste diensten die op hun vraag zullen kunnen ingaan. Het gaat om een evaluatie van de sociale noden van de persoon, die in de wirwar van Brusselse instellingen en verenigingen verloren loopt.

De sociale eerstelijnsdienst is ook een plek waar geluisterd en gepraat kan worden. Om dit te illustreren in de woorden van de cliënten: "Ik heb familie, ik heb veel contacten, maar wat ik aan u vertel, kan ik aan niemand in mijn naaste omgeving vertellen"; "u kan me geen geld geven, maar u heeft naar me geluisterd, dat heeft me deugd gedaan: het is al zo lang geleden dat iemand nog naar me geluisterd heeft".

De sociale eerstelijnsdienst is die plaats, waar allen weten dat er in alle discretie naar hen geluisterd zal worden, dat ze indien nodig advies zullen krijgen, of eenvoudigweg gehoord zullen worden.

De onthaaldienst van het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis bestaat al heel wat jaren. Gemiddeld komen er bijna 100 mensen per dag langs op deze plaats, die dienst doet als ontmoetings- en gespreksruimte, maar waar het ook mogelijk is een kop koffie te drinken, soep te eten en te ontbijten in de winter, een formeel of informeel gesprek te hebben met de vormingswerkers, zich te laten begeleiden of doorverwijzen,... Deze open en onvoorwaardelijke plek biedt letterlijk toegang tot het Wederzijds Hulpbetoon en stelt mensen in staat om terug contacten aan te knopen en zich te confronteren met de realiteit, die uiteraard zwaar is voor de "mensen die op straat leven", de "sans papiers" en al zij die niet meer verbonden zijn met de maatschappij die moeilijk vatbaar is geworden. Slechts een kleine fractie van deze personen vraagt om een maatschappelijk werkster tijdens de permanenties te kunnen spreken (1051 dossiers in 2013).

Het team van de sociale dienst van Kuregem heeft samen met haar directie vanuit een globale visie nagedacht over haar huidige en toekomstige activiteiten, en in het bijzonder over de functie van het onthaal binnen de dienst. Getuigenis:

"Het hoofddeel van ons werk is gericht op het eerstelijnsonthaal. Informeren, doorverwijzen en actief luisteren zijn de bepalende aspecten van ons dagelijks werk. Ons voornaamste doel is mensen een geschikt antwoord, steun en een algemeen onthaal te bieden. We hebben in 2013 dus besloten om via teamsupervisie te werken aan het opstellen van een project dat dit onhaal zou kunnen verbeteren. Uit dit teamberaad is de wens voortgekomen om cliënten een gezellige, warme en respectvolle plek te bieden waar waarde wordt gehecht aan het menselijke aspect. We wilden, naast het nastreven van deze doelstelling binnen de dienst, ook bijdragen aan het welzijn van de mensen. Dat gaat via een eerstelijnsonthaal. Een kop koffie, een gesprek, een ontmoeting of zelfs gewoon maar een plek om zich te komen opwarmen: ook dat maakt deel uit van een eerstelijnsonthaal. Communicatie kan op verschillende manieren plaatsvinden en zich op verschillende wijzen aanbieden, en we willen met de verschillende facetten daarvan kunnen omgaan. De slappe lach hebben, debatteren, een antwoord bieden: het kan de gemoederen bedaren, het humeur verzachten en de wachttijd, die soms lang is, wat lichter maken. De verklaring voor die wens ligt echter ook bij wat hij de maatschappelijk werker zelf kan brengen. Het contact met de gebruiker is anders. Men ziet hem op een andere manier: het contact verloopt op meer informele wijze, en de opgebouwde dialoog komt niet meer tot stand via een hiërarchische band, die ontstaat wanneer een bureau tussen hem en ons een afstand creëert. We staan meer als gelijken tegenover elkaar, één persoon tegenover een andere, die hij wil leren kennen. In de praktijk hebben we een vrijwilliger die op maandag en woensdag aanwezig is in de wachtruimte en daar de mensen onthaalt door hen een kop koffie of thee met koekjes of brood aan te bieden. Hij praat met mensen, brengt debatten op gang,... Op dinsdag en donderdag verzorgen we om de beurt het onthaal. De mensen voelen zich gehoord en erkend als mensen, ze zijn geen nummers. Daarin verschillen we van andere instellingen, waar dat onthaal niet bestaat."

Caritas Molenbeek was "van nature" een eerstelijnsonthaaldienst. Traditiegetrouw heeft deze dienst altijd voornamelijk te maken gehad met een publiek dat hulp kwam vragen in het kader van het dagdagelijkse leven: het vertalen van een brief, het verduidelijken van een factuur, de reden voor een afspraak of oproep,... Allemaal kleine, zogezegd simpele dingen die voor sommigen onoverkomelijk lijken en die in de ontmoeting en de dialoog met competente "onthalers" opgelost worden.

Brussel Onthaal - Open Deur is eveneens een "historische" onthaaldienst in het centrum van Brussel. Al meer dan veertig jaar wordt elke persoon er ontvangen, hoe simpel of complex zijn hulpvraag ook is. Diezelfde fundamentele werkwijze, het actief luisteren, maakt het mogelijk om die mensen die het vaak het moeilijkst hebben te informeren, door te verwijzen of oplossingen voor hun problemen aan te reiken.

Ook de sociale eerstelijnsdienst van Caritas International wordt, naast specifieke hulpvragen op het gebied van het vreemdelingenrecht, geconfronteerd met talrijke hulpvragen van mensen die het financieel steeds moeilijker hebben. Gezondheid, huisvesting, voedselhulp of kleding zijn steeds terugkerende en dagelijkse vragen.

De sociale diensten van Brabantia hebben in 2013 hun samenwerking met talrijke actoren in het werkveld verdergezet: de Samusocial, de gemeenten, Convivial, de OCMW's, de wijkdiensten, de helpdesk van de Dienst Vreemdelingenzaken, scholen, het BJB, advocatenkantoren, SIREAS, het overleg over sociale actie tussen de gemeenten,...

1.2. Voedselhulp

Twee diensten van Brabantia bieden een rechtstreekse voedselhulp aan hun cliënten aan. Het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis beschikt sinds een twaalfal jaar over een kleine sociale kruidenierswinkel (ter vervanging van het uitdelen van voedselpakketten) en de sociale dienst van Kuregem deelt ook al heel wat jaren voedselpakketten uit. De andere antennes van Brabantia verwijzen mensen door wanneer ze met dit soort vraag geconfronteerd worden. Het Wederzijds Hulpbetoon biedt eveneens 's morgens gratis koffie en ontbijt aan, en soep tijdens de winter.

Het komt maar zelden voor dat de maatschappelijk werksters tijdens de permanenties niet geconfronteerd worden met een vraag om voedselhulp. De meerderheid van de cliënten heeft ofwel geen inkomen of is afhankelijk van het OCMW of een vervangingsinkomen. Het bedrag van die uitkeringen ligt niet hoog genoeg. Deze groep leeft dus met een laag inkomen, dat tegenwoordig niet meer toereikend is om te voorzien in de meest primaire behoefte, nl. voeding. Dat komt door de inflatie van consumptiegoederen en de stijging van de huurprijzen en energiefacturen. Wat te doen als men moet kiezen tussen rekeningen betalen of eten kopen?

Heel wat mensen bieden zich bij onze diensten aan om voedselhulp aan te vragen. We stellen vast dat het feit dat ze over weinig middelen beschikken voor voedselhulp op zeer lange termijn zou kunnen zorgen, indien de sociale diensten geen limiet op die termijn zouden stellen.

We hebben dit jaar gemerkt dat de RVA aan heel wat personen sancties heeft opgelegd, waardoor deze mensen dus zonder inkomsten zijn komen te staan. Het OCMW kent in het geval van sancties inderdaad beperkte hulp toe, zoals bijvoorbeeld het betalen van de huur. Voor de anderen, die een baan hebben gevonden, volstaat het povere salaris en de kwijtgeraakte voordelen niet altijd om in de behoeften van de familie te voorzien. Vergeten we ook het geval van de zelfstandigen niet, die door de crisis moeilijk aan werk raken en gebukt gaan onder de schulden.

Het Wederzijds Hulpbetoon en de sociale dienst van Kuregem maken deel uit van het Overleg over Voedselhulp, dat al sinds jaren door de FdSS in het Brussels Hoofdsteljk Gewest wordt opgezet. Dit Overleg groepeert binnen één netwerk meer dan 60 verenigingen die voedselhulp bieden. Het Overleg maakt het uitwisselen van ervaring mogelijk en biedt informatiesessies of opleidingen aan. Het is een soort van lobby bij politieke onderhandelingen.

1.2.1 Voedselhulp bij het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis:

Sociale kruidenierswinkel:

De sociale kruidenierswinkel is een dienst die materiële hulp verleent en bestemd is voor de minst begunstigde families van Sint-Gillis. Op deze plek worden basisproducten op het gebied van voeding en verzorgingsproducten verkocht aan 50% van de marktprijs.

De families en alleenstaanden die van deze dienst genieten, worden in het kader van een globale sociale begeleiding opgevolgd. Om van deze dienst te kunnen genieten, hanteren we criteria van financiële aard. We vragen de persoon dus om een bewijs van samenstelling van het huishouden en om een document dat bewijs van inkomsten levert, maar ook uitgaven en mogelijke schulden weergeeft. Vervolgens berekenen we wat er voor de persoon en zijn familie overblijft om te zien of hij volgens onze criteria wel of niet voor hulp in aanmerking komt.

De sociale kruidenierswinkel heeft de volgende doelstellingen:

- *"Een reële materiële hulp bieden in het kader van het voedselbudget van huishoudens die het financieel moeilijk hebben."*

Sommige families besteden veel meer dan de helft van hun inkomen aan het betalen van de huur, en hun voedselbudget lijdt daaronder. Dankzij de sociale kruidenierswinkel kunnen ze dus voedingsmiddelen kopen aan zeer competitieve prijzen, zonder dat dit voor een gat in hun budget zorgt.

- *"Een materiële hulp bieden in het kader van een globaal plan om de moeilijkheden en problematieken van een gezin aan te pakken."*

De toegang tot de sociale kruidenierswinkel is geen activiteit die naast de sociale begeleiding van een familie plaatsvindt, ze maakt er deel van uit. Op die manier proberen we de klanten van de kruidenierswinkel maximaal aan te sporen om naar de sociale permanenties te komen.

- *"Respect voor de waardigheid van mensen in het kader van de voedselhulp: keuze uit verschillende voedingsmiddelen, winkel als een andere, aspect van het betalen van de voedingsmiddelen, zelfde symboliek,..."*

De producten die in de kruidenierswinkel worden aangeboden zijn tijdens de week aangekocht. Het betreft geen vervallen producten of producten in afslag, maar het gaat wel degelijk om verse producten met een houdbaarheidstermijn. We stellen eveneens een groter aanbod aan verzorgingsproducten beschikbaar (wattenstaafjes, scheergel, douchegel) en we hebben onze keuze aan diepvriesgroenten uitgebreid (spinazie, groentenjulienne, couscousgroenten).

In de loop van 2013 hebben 137 families toegang gehad tot de kruidenierswinkel, waarbij het in 28 gevallen om verlengingen ging.

In een dertigtal gevallen is de toegang geweigerd omdat de personen niet aan de financiële criteria voldeden, omdat ze het antwoord op hun vraag tot toegang nooit zijn komen ophalen, of omdat ze niet aan de voorwaarden van hun verlenging hebben voldaan.

1.2.2. Voedselhulp bij de sociale dienst van Kuregem:

In de sociale dienst van Kuregem zorgt een team van 5 vrijwilligers elke vrijdagvoormiddag voor het uitdelen van de voedselpakketten. De basisproducten van het pakket worden de avond ervoor in kartonnen dozen klaargezet. Het pakket wordt de dag zelf aangevuld in functie van het aantal gezinsleden, hun voorkeuren en hun dieet.

Er wordt ook brood aangeboden aan de prijs van 0.30 euro. Dit brood is afkomstig van de Voedselbank.

In totaal wordt jaarlijks tussen de 10 en de 15 ton aan voedingsmiddelen uitgedeeld.

De uitgedeelde producten zijn afkomstig van verschillende bronnen: de Brussels - Brabantse voedselbank, de Europese overschotten, de inzamelingen in natura die in scholen en kerken plaatsvinden en tenslotte ook producten die rechtstreeks dankzij giften in de groothandel zijn aangeschaft.

Dit jaar hebben we 479 pakketten kunnen uitdelen.

We hebben bij de sociale dienst van Kuregem nieuwe criteria opgesteld en we blijven deze toepassen. Het eerste criterium betreft de tijdslimiet voor de verstrekking van het voedselpakket, met een toekenningstermijn van maximaal 2 jaar. Dit biedt mensen de kans om een stabiele situatie terug te vinden.

Het tweede criterium betreft de financiële maximumgrens om een voedselpakket te kunnen ontvangen.

De gebruikers kunnen dankzij het voedselpakket wat geld besparen; dat budget kunnen ze voor andere kosten inzetten. In noodsituaties kan het pakket zorgen voor 2-3 dagen zekerheid qua voedselvoorziening. Voedselhulp maakt het ook mogelijk om psychologische steun of gewoonweg een luisterend oor te vinden. Het is voor alleenstaande personen een kans om andere mensen te ontmoeten en hun eenzaamheid te doorbreken.

Sommige mensen schamen zich voor het feit dat ze voedselpakketten ontvangen, wat dan beperkt wordt tot noodsituaties.

Voor de maatschappelijk werkers is voedselhulp een hulpmiddel als een ander dat toelaat, andere impliciete problemen aan het licht te brengen. Het sociaal onderzoek biedt immers de gelegenheid om vast te stellen of er achterstallige facturen zijn op het gebied van huur, gas, electriciteit etc. We kunnen hen in dat geval budgetbegeleiding aanbieden. In dat soort situaties doen we dienst als bemiddelaar tussen de cliënten en de instellingen, voornamelijk door tussenbeide te komen om afbetalingsplannen aan te vragen.

Het sociaal onderzoek biedt eveneens de gelegenheid om te achterhalen of de mensen wel degelijk alles hebben waar ze recht op hebben, en we doen er alles aan opdat ze dit ook zouden krijgen. We verwijzen hen ook door naar de aangepaste diensten wanneer we geen oplossing voor hun vraag hebben.

1.2.3. Vaststellingen en overweging:

De basisvaststelling is eenvoudig: de vraag om voedselhulp in gelijk welke vorm blijft constant toenemen. Sociale restaurants, verdeelpunten van voedselpakketten, sociale kruidenierswinkels of kleinere projecten van het ontbijttype worden overspoeld door aanvragen, terwijl de instroom van levensmiddelen steeds moeilijker loopt. De voedselbank die de meeste diensten voor voedselhulp in grote mate bevoorraadt, trekt al lang aan de alarmbel: ze heeft steeds minder levensmiddelen om aan haar leden uit te delen, terwijl dezen eveneens blijven toenemen, wat het aantal hulpbehoevende families doet stijgen.

Het Europees Voedselhulpprogramma voor de minstbedeelden (PEAD) is sinds 2011 sterke wijzigingen aan het ondergaan. Voor 2014 werd een drastische daling aangekondigd. Er werd gevreesd dat de levering van levensmiddelen aan de verenigingen met 40% zou dalen. Uiteindelijk - maar het blijft afwachten - ziet het er naar uit dat de hoeveelheid levensmiddelen die vanuit Europese overschotten aan de voedselbanken wordt geschonken, stabiel zou moeten blijven... Waakzaamheid is geboden.

De voedselbanken stellen ook vast dat de sector van de groothandel - de eerste leverancier van levensmiddelen - steeds beter georganiseerd is op het gebied van voedseloverschotten. Dat leidt tot een daling van de hoeveelheid levensmiddelen die door de voedselbanken wordt overgenomen en dus tot een daling voor de verenigingen. De diversiteit aan producten en hun kwaliteit worden soms ook in vraag gesteld (korte houdbaarheidstermijn, afgevoerde producten,...).

We stellen tegelijkertijd en paradoxaal genoeg vast dat er inzake voedseloverschotten steeds meer plaatselijke initiatieven worden georganiseerd door de sector van de groothandel. De overheid (met name in Wallonië) stelt op dat gebied eveneens wetten op, die supermarkten verplichten om hun overschotten aan verenigingen te schenken. Ook al zijn deze initiatieven lovenswaardig en werken ze vrij goed, toch blijft het aspect van de vervaldata een actuele kwestie die voor de verenigingen een ingewikkelde logistiek met zich meebrengt. Het zijn vooral de sociale restaurants die baat hebben bij deze werkwijze, in mindere mate ook de verdeelpunten voor voedselpakketten. De sociale kruidenierszaken zijn vanzelfsprekend uitgesloten, aangezien de meesten ervan kwaliteitsproducten willen verkopen zoals in gelijk welke andere winkel. Opmerking: de overheid biedt verdelers nu ook de mogelijkheid om de BTW op de afgestane voedseloverschotten te recupereren.

Afgezien van de moeilijkheden op het gebied van bevoorrading, logistiek en kosten wensen de verenigingen meer en meer te investeren in gezonde voeding. Tegelijkertijd kaarten ze gezondheidskwesties aan (gespreksgroepen, kookateliers,...). Die initiatieven raken aan het domein van het fundamentele recht op voeding, dat voor iedereen gewaarborgd zou moeten zijn. Volgens cijfers van het De FBMD,(de Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten), lopen naar schatting 119 miljoen personen in Europa risico op armoede en sociale uitsluiting, en genieten al meer dan 18 miljoen mensen van voedselhulp.

Voor de verenigingen die in de sector van de voedselhulp werken, gaat het erom, steeds de globale problematiek van families aan te pakken. Voedselhulp is in die zin één van de tools die maatschappelijk werkers ter beschikking hebben, net zoals administratieve of juridische hulpverlening.

2. Voorstelling van de sociale diensten van het CAW Brabantia

2.1. Sociale dienst van Caritas International:

2.1.1. Eerstelijnsdienst

Via de sociale dienst van de antenne Caritas International van het CAW Brabantia zorgen we voor een eerstelijnsonthaal voor elke vreemdeling, ongeacht zijn statuut of nationaliteit; in 2013 hebben we zo 257 nieuwe dossiers geopend.

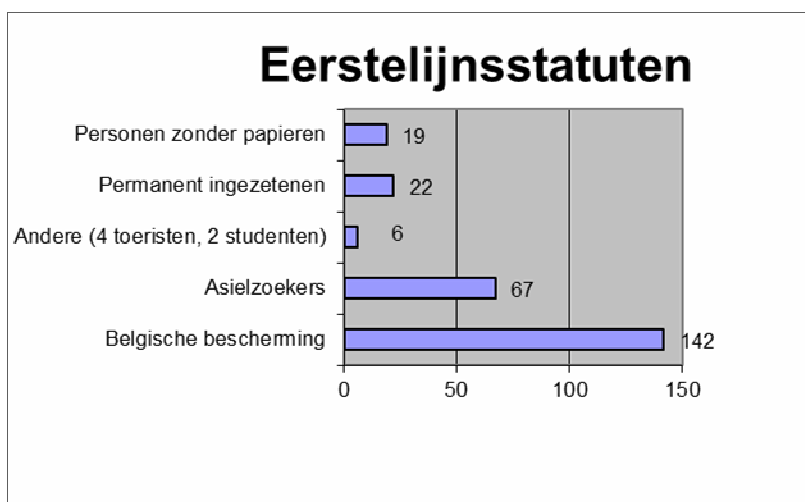
Ook dit jaar weer is de sociale dienst geconfronteerd met de aankomst van onderdanen van derde landen die houder zijn van een Europese verblijfsvergunning. Deze mensen ontvluchten de economisch moeilijke situatie van hun gastland (voornamelijk Spanje en Italië) en hebben alles achtergelaten met het oog op een beter leven in België. Ze worden van bij hun aankomst geconfronteerd met de complexiteit van de Europese wetgeving.

Bovenop deze moeilijkheid zijn deze onderdanen uit derde landen ook geconfronteerd geweest met de moeilijke zoektocht naar huisvesting in Brussel.

2013 is eveneens gekenmerkt door de aanwezigheid van EU-onderdanen, die naar België zijn gekomen om een vaste baan te vinden. Deze 19 onderdanen hebben door hun moed en wilskracht om vooruit te raken veel indruk gemaakt op de medewerkers van de dienst.

Ze hebben ondanks de huisvestingskwestie en de moeite om in hun behoeften te voorzien veel doorzettingsvermogen getoond om uit hun hachelijke situatie te raken.

De eerstelijnsdienst heeft de migranten bij het vaststellen van deze toestroom veel steun geboden en heeft hen informatie verschaft over de procedure die ze moeten volgen om zich in België te kunnen vestigen. Daarvoor heeft de dienst kunnen berusten op de vormingen en het advies die door de juristen van Caritas zijn gegeven.

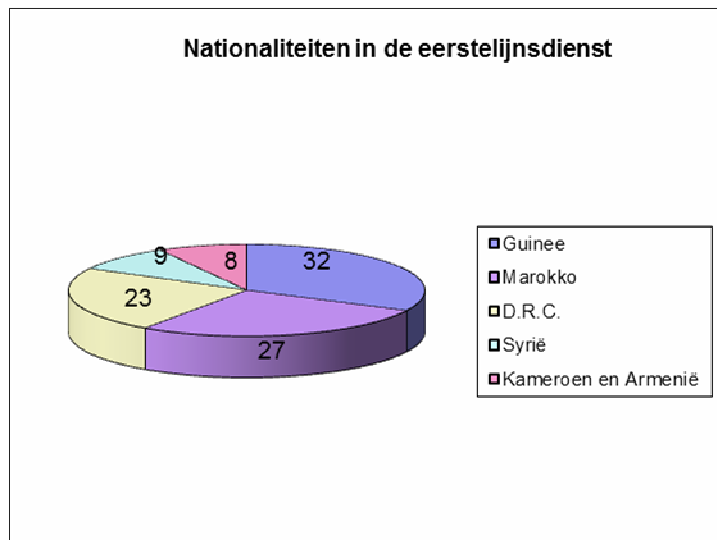
Ons hoofdpubliek bestond vooral uit mensen zonder papieren: 75 uitgeprocedeerde asielzoekers en 67 onregelmatig verblijvende personen hebben zich bij onze dienst aangeboden om hulp te krijgen.

We hebben ook permanent ingezetenen ontvangen: 5 geregulariseerde personen, 23 permanent ingezetenen, 5 nieuwe Belgen en 34 personen met een ander statuut (F-kaart, E-kaart, kaart voor 1 jaar in het kader van familiehereniging, EU-onderdanen). We hebben ook een twintigtal asielzoekers ontvangen.

De problemen die de bezoekers van de eerstelijnsdienst ondervinden hebben voornamelijk te maken met hun verblijfsrecht.

Wanneer we alle statuten samentellen, blijkt de hoofzorg van onze cliënten inderdaad het verwerven of behouden van hun verblijfsrecht. Met deze vaststelling in gedachten heeft het team van de eerstelijnsdienst dus informatie verschaft over de asielprocedure en regularisatie omwille van medische en humanitaire redenen. De maatschappelijk werkers hebben ook administratieve hulp verleend of deze doelgroep doorverwezen naar meer bevoegde actoren, zoals een advocaat of een juridische dienst. De maatschappelijk werkers zijn immers niet bevoegd om beroepen in te dienen bij de RvV of de Raad van State.

De drie voornaamste nationaliteiten die we in de eerstelijnsdienst ontmoeten zijn **Guineërs** (32 personen), **Marokkanen** (27 personen) en **Congolezen** (23 personen).

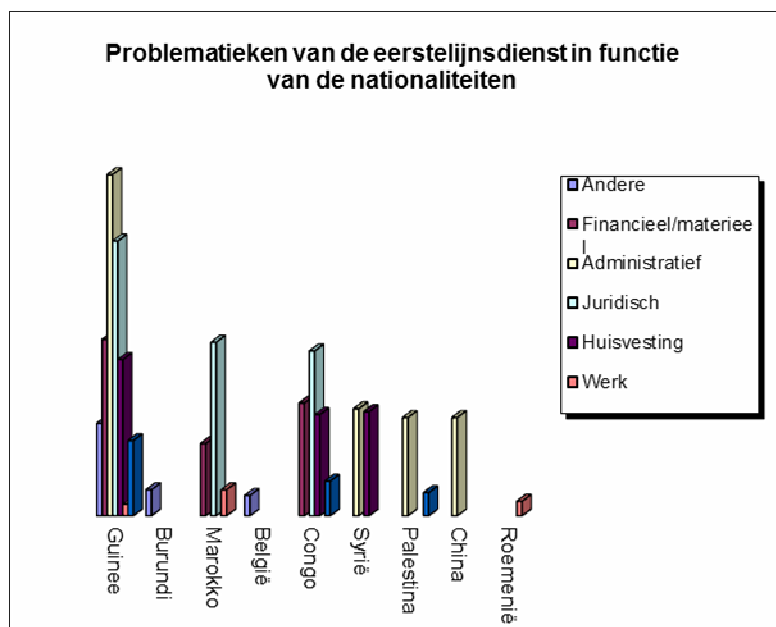
Laten we op deze drie nationaliteiten focussen:

De Guineërs zijn voornamelijk uitgeprocedeerde vrouwen.

De Marokkanen die zich bij onze dienst aanbieden zijn meestal illegale mannen.

De Congolese onderdanen zijn grotendeels uitgeprocedeerde

asielzoekers.

Als we alle nationaliteiten in rekening nemen, merken we dat de Guineese onderdanen ons hoofdpubliek vormen over de hele lijn van problematieken, uitgezonderd op het gebied van werk: daar zijn de Marokkaanse onderdanen het meest vertegenwoordigd.

2.1.2. Begeleiding van asielzoekers toegewezen aan een individuele woning van Caritas International

Caritas International biedt in het kader van de overeenkomst met Vluchtelingenwerk Vlaanderen een aantal individuele woningen aan tijdens de asielprocedure; twee

maatschappelijk werkers van het CAW Brabantia bieden individuele begeleiding aan de families die in Brussel worden opgevangen.

De begeleiding bestaat uit een opvolging van de asielprocedure en het recht op opvang, een medische en psychosociale begeleiding en een zoektocht en doorverwijzing naar medische diensten, school en werk.

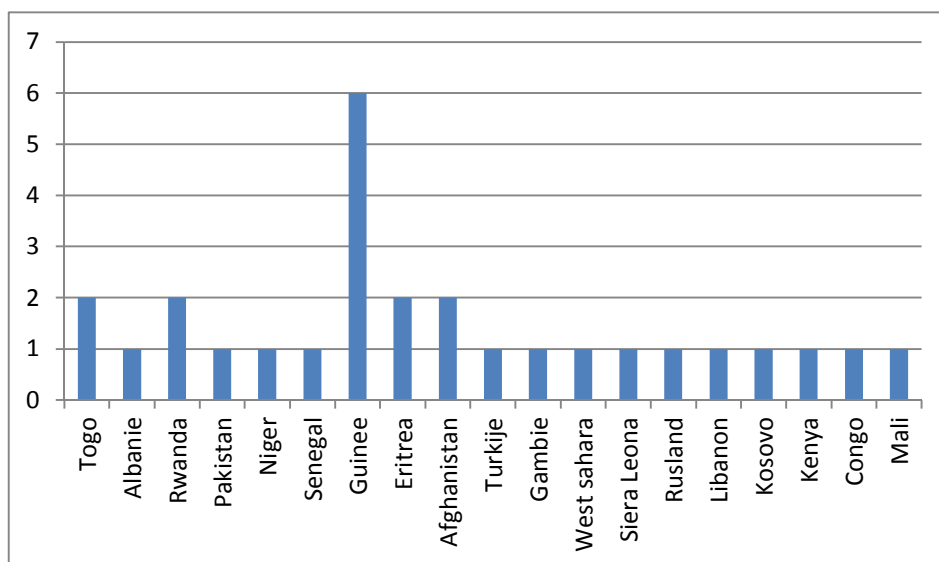
Naast een gepaste individuele begeleiding proberen we regelmatig collectieve activiteiten te organiseren.

Aantal families die op 31/12/2013 in de opvangstructuren verbleven

In 2013 zijn een aantal woningen in Brussel en alle woningen in Aalst en Vilvoorde gesloten op vraag van de hoofdzetel Fedasil.

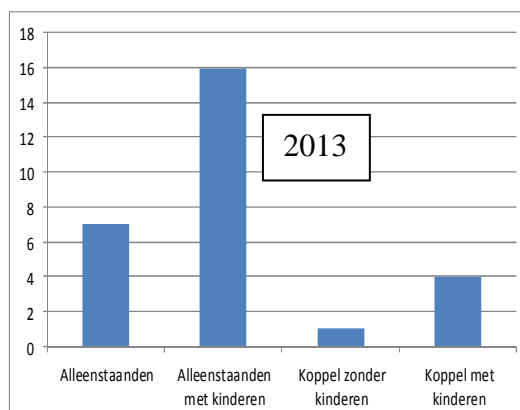
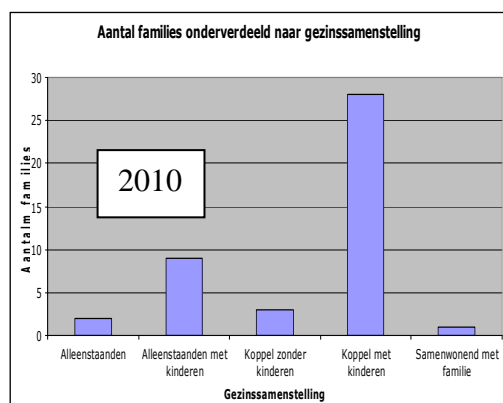
We zijn van 51 woningen overgegaan op 35 woningen, waarvan er 28 bewoond waren op 31/12/2013.

Aantal families onderverdeeld naar land van herkomst in 2013

Families onderverdeeld naar gezinssamenstelling

In vergelijking met 2010 hebben we meer alleenstaande personen met of zonder kinderen begeleid, waaronder alleenstaande moeders met kinderen. Zij vormen de meest kwetsbare groep.

Vertrek uit de opvangstructuur in 2013

We hebben in 2013 eveneens een toename vastgesteld van het aantal mensen dat uit de opvangstructuur vertrekt.

Daar waar het in 2012 om 37 gevallen ging, is dit aantal in 2013 opgelopen tot 49. In 2010 ging het om 18 gevallen.

Het vertrek uit een opvangstructuur vereist een grote inspanning en is niet makkelijk, noch voor de asielzoeker, noch voor de maatschappelijk werker. We merken dat er meer mensen zijn die de opvangstructuur verlaten nadat ze een weigering tot verblijf hebben gekregen. Dit is op psychologisch vlak erg zwaar voor de families, zeker als ze niet van plan zijn terug te keren en dat er geen mogelijkheid meer is tot legaal verblijf.

Ontwikkeling op het gebied van opvang in 2013

De nieuwe richtlijnen van 13/7/2012, die op 1/8/2012 in werking zijn getreden, hebben duidelijke gevolgen gehad voor het vertrek uit de opvangstructuur. Op het gebied van opvang was de meest significante verandering in 2013 de toewijzing van mensen aan een open terugkeercentrum nadat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen de weigering tot verblijf had bevestigd. Als gevolg daarvan moest het einde van de opvang sneller en intensiever worden geregeld en was de opvangtermijn gemiddeld korter.

Collectieve activiteiten in 2013

We hebben in 2013 ook collectieve activiteiten voor de families georganiseerd: we zijn op uitstap geweest naar Paira Daiza, Technopolis en de Zandsculpturen in Blankenberge, en hebben ook Afrikaanse kookateliers en een Sinterklaasfeest gehouden.

2.1.3. Begeleiding van erkende vluchtelingen: samenwerking met de integratiedienst van Caritas International

De sociale dienst heeft dit jaar tijdens haar permanenties mensen ontmoet die uit gesloten centra kwamen en meteen konden worden doorverwezen naar de integratiedienst of naar onze collega, die het team van de coaches is komen versterken.

Diezelfde collega heeft ook haar kennis kunnen benutten om erkende vluchtelingen te helpen in hun zoektocht naar woonst.

De integratiedienst heeft ook kunnen rekenen op de sociale dienst voor informatie op het gebied van de wetgeving rond familiehereniging.

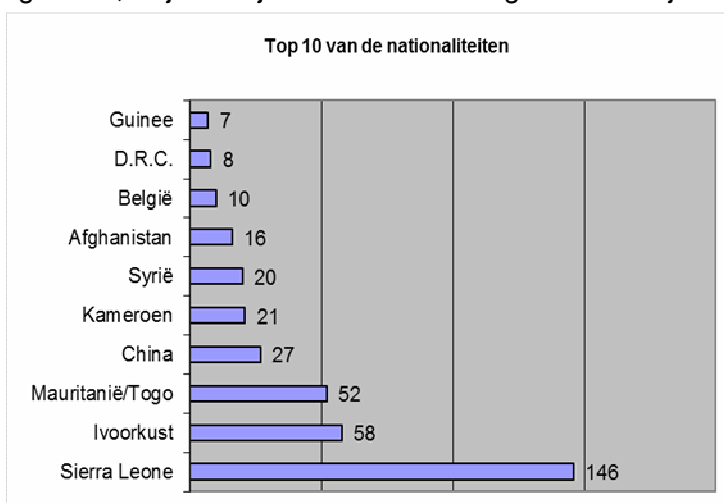
2.1.4. Familiehereniging

De sociale dienst heeft 458 nieuwe dossiers geopend en 830 dossiers opgevolgd. 378 personen komen regelmatig beroep doen op de maatschappelijk werkers die gespecialiseerd zijn in familiehereniging. We merken dit jaar een stijging van het aantal opgevolgde dossiers: van 253 in 2012 naar 378 in 2013.

We hebben dit jaar administratieve en morele steun geboden, aan juridische begeleiding gedaan, zijn talrijke malen tussengekomen bij de

Belgische instellingen (ambassades, Buitenlandse Zaken, Dienst Vreemdelingenzaken, ...), hebben aanvragen tot herziening van dossiers ingediend met wijziging van beslissingen in positieve zin, juridisch advies verleend,...

Ook dit jaar heeft de sociale dienst 14 groepsvergaderingen

georganiseerd om uitleg te geven over familiehereniging. Van de 344 ingeschrevenen waren 242 personen aanwezig. Van die 242 hebben 103 personen een opvolging vanuit de sociale dienst aangevraagd.

De Guineese bevolkingsgroep is ook dit jaar weer sterk vertegenwoordigd. Afghanistan en Syrië maken ook deel uit van onze top 5, wat een sterke toename betekent van deze kwetsbare bevolkingsgroepen. We merken eveneens een toename in de aanwezigheid van de Chinese bevolkingsgroep, voornamelijk Tibetanen.

Wijzigingen naar aanleiding van een arrest van het Grondwettelijk Hof

Op 26 september 2013 heeft het Grondwettelijk Hof een arrest geveld over de wet van 8 juli 2011, waardoor de voorwaarden tot gezinshereniging gewijzigd worden.

We onthouden 3 belangrijke punten: ten eerste, dat personen die subsidiaire bescherming genieten in overeenstemming met de beslissing van de wetgever op gelijke voet worden gesteld met erkende vluchtelingen. Dat betekent dat ze worden vrijgesteld van voorwaarden van voldoende bestaansmiddelen, geschikte woonst en ziekteverzekering als de visumaanvraag wordt ingediend tijdens het jaar dat volgt op het verkrijgen van dat statuut en als de band met het familielid al bestond voor diens aankomst in België.

Ten tweede worden mensen die om medische redenen geregulariseerd zijn, gelijkgesteld met personen die subsidiaire bescherming genieten in het kader van asiel. Op die manier kunnen ze van dezelfde gunstigere voorwaarden genieten.

Tenslotte bevestigt het Hof dat NBMV (Niet Begeleide Minderjarige Vreemdeling) die het statuut van erkend vluchteling hebben of subsidiaire bescherming genieten geen verblijfsrecht van onbepaalde duur moeten hebben om aanspraak te kunnen maken op het recht op familiehereniging met hun ouders. Voor het verlengen van de verblijfsvergunning van de ouders is de voorwaarde van voldoende bestaansmiddelen pas van toepassing op het moment dat zij een aanvraag indienen om een verblijfsvergunning van onbepaalde duur te verkrijgen.

Instabiliteit in Guinee en voortdurende veranderingen in de diplomatieke post

Aangezien ons hoofdpubliek van Guineese afkomst is, hebben we regelmatig contact met het visumbureau in Conakry. Er werkt slechts één enkele visumagent, die qua werk overbelast is. Er zit gemiddeld 6 maanden tussen het maken van de afspraak via Africatel en de afspraak zelf, waarbij het dossier kan worden ingediend. Als diezelfde agent ziek wordt (in de zomer van 2013 is hij om medische redenen naar België gerepatriëerd) of wanneer hij om welke reden dan ook afwezig is, brengt dat enorme logistieke moeilijkheden met zich mee. De afspraken moeten dan verplaatst worden, en de gezinnen blijven ontredderd achter.

In juni 2013 zijn alle afspraken in Guinee tijdelijk opgeschort in afwachting van de aangekondigde herstructurering van de activiteiten van het visumbureau. Vanaf 1 september 2013 werd besloten om de problematiek van de langetermijnsvisa toe te vertrouwen aan de Belgische ambassade in Senegal. Dat brengt voor de Guineese families een reis en bijkomende uitgaven met zich mee.

Anderzijds hebben er in Guinee op 24 september 2013 verkiezingen plaatsgevonden, die meermaals zijn uitgesteld. Binnen de gespannen politieke context hebben de autoriteiten enkele maanden voor de verkiezingen besloten het uitreiken van paspoorten stop te zetten.

In het licht van deze zaken moeten we extreem waakzaam blijven op het gebied van de eenjarige termijn die in het geval van erkende vluchtelingen en personen met subsidiaire bescherming gerespecteerd dient te worden. We zijn regelmatig via het Ministerie van Buitenlandse Zaken tussenbeide gekomen om de dag van een afspraak in Conakry te vervroegen, een afspraak met voorrang te verkrijgen in Dakar of die afspraak te verkrijgen ondanks het ontbreken van een paspoort.

Het Belgisch visumbureau in Conakry heeft eind 2013 definitief zijn deuren gesloten.

Syrische en Afghaanse dossiers

Zoals uit de statistieken kan worden opgemaakt, is het aantal opgevolgde Syrische, Iraakse en Afghaanse dossiers aanzienlijk aan het toenemen.

De oorlog in Syrië heeft enorme volksverplaatsingen veroorzaakt, voornamelijk richting aangrenzende landen. De mensen die in België aankomen krijgen meestal het statuut van subsidiaire bescherming. Als naaste familieleden in Syrië zijn achtergebleven, is hun voornaamste zorg hen snel naar België te laten overkomen. Aangezien de Belgische ambassade in Syrië gesloten is, moeten mensen zich naar Jordanië, Libanon of Turkije verplaatsen. Om een visumaanvraag te kunnen indienen, moet men documenten zoals een paspoort, geboortakte of huwelijksakte kunnen voorleggen. In de huidige context is het een ware uitdaging om deze documenten bij de Syrische autoriteiten te verkrijgen en ze daarbovenop ook nog te laten legaliseren.

In Afghanistan gaat het vaak om de echtgenote en de kinderen die ter plaatse zijn achtergebleven. Nadat zij de documenten hebben verzameld en deze hebben laten legaliseren, moeten ze zich naar Pakistan verplaatsen om daar hun visumaanvraag in te dienen. Als vrouw alleen reizen is geen optie: de aanwezigheid van een mannelijke vertrouwenspersoon is onvermijdelijk. Het dossier kan niet rechtstreeks bij de Belgische ambassade in Islamabad worden ingediend, maar moet eerst passeren via een bureau dat "Fedex Office" heet en als tussenschakel dient.

Hernieuwd onderzoek van asiëldossiers naar aanleiding van een visumaanvraag voor familiehereniging

We stellen vast dat de Dienst Vreemdelingenzaken steeds vaker een onderzoek instelt of het dossier van het CGVS raadpleegt, alvorens zich over het visum uit te spreken.

Het asielrelaas van een erkende vluchteling, of het nu om een volwassene of een NBMV gaat, wordt vergeleken met het interview van de aanvragende partij in het thuisland. Als hieruit tegenstrijdigheden naar voren komen, wordt de erkende vluchteling opnieuw door het CGVS gehoord, dat daarna kan beslissen om het statuut van vluchteling in te trekken.

Onze rol bestaat erin, aanvragers te informeren over de vereiste waakzaamheid bij het voorleggen van documenten en hen te informeren over het belang van de verklaringen die op de diplomatieke post worden afgelegd.

Onmiddellijke weigering van visum zonder mogelijkheid om over te gaan tot DNA-tests

Wanneer ouders hun kinderen in de asielaanvraag niet hebben aangegeven, gebeurt het dat de Dienst Vreemdelingenzaken vlakweg weigert om het visum toe te kennen, zonder de mogelijkheid te bieden om over te gaan op DNA-tests.

We merken dat de autoriteiten wantrouwig zijn door het toenemend aantal frauduleuze documenten dat hen wordt voorgelegd, en dus niet aarzelen om een dossier af te sluiten.

Met die realiteit voor ogen blijft de sociale dienst waakzaam en kijkt ze de documenten na die haar gebruikers voorleggen.

2.1.5. Begeleiding van Niet begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) in België door voogden

Algemene context

In 2013 heeft de Dienst Voogdij 1786 signalementen doorgekregen van NBMV, waarvan 1371 jongens en 415 meisjes. Dat cijfer ligt aanzienlijk lager dan het aantal signalementen van NBMV in 2012: toen ging het om 2811 personen.

Het aantal signalementen van NBMV was elke maand van het jaar ongeveer gelijk, buiten in november en december 2013, toen dat aantal sterk gedaald is.

De meest vertegenwoordigde nationaliteiten waren dezelfde als vorig jaar: Marokko (227), Afghanistan (210), Guinee (171), Algerije (140) en de Democratische Republiek Congo (124). Het grootste deel van de NBMV zijn adolescenten: 1476 van de 1786 gesignaleerde jongeren waren tussen 15 en 18 jaar oud. Slechts 124 NBMV zaten in de leeftijdscategorie van 0 tot 10 jaar.

Tenslotte is dit jaar aan 1054 NBBM een voogd toegewezen.

Voogdijen vanuit Caritas International

De voogden van Caritas hebben in 2013 minder dossiers behandeld. In 2012 hadden 188 NBMV een voogd van Caritas; in 2013 is dit aantal gezakt naar 133. De daling is deels te wijten aan veranderingen binnen het team van de voogden. Eén voogd, die op halftijdse basis werkte, heeft de begeleiding van de pupillen begin 2013 stopgezet. Hoewel een voltijdse werkracht het team op datzelfde moment is komen versterken, heeft deze voogd gedurende 4 maanden zijn dossiers geleidelijk aan moeten opbouwen.

Een tweede verklaring ligt in de daling van het aantal voogdijen van korte duur. In 2013 zijn slechts 15 dossiers van korte duur behandeld, m.a.w., voogdijen van minder dan 6 maanden. Het verschil met 2012 is wezenlijk: dat jaar werden 37 dossiers van korte duur behandeld. Soms is de begeleiding maar van korte duur omdat de jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt, met zijn familie wordt herenigd of terugkeert op vrijwillige basis. Een klein aantal verdwijnt in de illegaliteit.

Nationaliteiten	Aantal
Congo	24
Afghanistan	15
Guinee	13
Marokko	13
Angola	8
Albanië	6
Rwanda	6
Servië	3
Bosnië	3

De voogden van Caritas International hebben in 2013 jongeren van 37 verschillende nationaliteiten omkaderd. De meest voorkomende nationaliteiten zijn in de tabel hieronder terug te vinden en veranderen maar weinig. Congo staat op kop (24), gevolgd door Afghanistan (15), Guinee (13), Marokko (13) en Angola (8). In vergelijking met 2012 stellen we vast dat het aantal Rwandese pupillen gedaald is (van 9 naar 6 jongeren) en dat het aantal Albanezen gestegen is (van 2 naar 6).

Procedure	Aantal
NBBM WET	44
ASIEL	64
MENSENHANDEL	0
9BIS	7
9TER	1
GEEN	17

Qua procedure wordt er het vaakst beroep gedaan op de asielaanvraag en op de specifieke procedure voor NBMV. Dat was ook in 2012 het geval. In vergelijking met vorig jaar stellen we een lichte daling van het aantal asielpcedures vast; deze wordt gecompenseerd door een lichte stijging van het aantal jongeren dat de specifieke procedure voor NBMV doorloopt. Deze procedure houdt vaak een voogdij van lange duur in. Een klein aantal pupillen van Caritas

International heeft in 2013 een regularisatie om humanitaire redenen aangevraagd, hetzij 9bis of 9ter (8%). Ook in 2012 hebben maar weinig pupillen beroep gedaan op deze procedure.

Enige verklaring is vereist voor het groot aantal pupillen dat geen procedure lopende heeft. Het betreft jongeren die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Aangezien ze meerderjarig waren geworden, konden ze geen nieuwe procedure opstarten en hebben ze ervoor "gekozen" om niet op vrijwillige basis naar hun land terug te keren. Ze zijn in de illegaliteit gedoken. Dit cijfer omvat ook enkele dossiers waarbij de voogd en de advocaat op zoek zijn naar de meest geschikte procedure voor de pupil in kwestie. Er is op het gebied van de procedure nog geen keuze gemaakt.

De uitkomsten van de procedures blijven in grote mate ongewijzigd: voor de meeste jongeren worden de procedures niet afgesloten. Bij diegenen voor wie een duurzame oplossing werd gevonden, stellen we vast dat minder dan de helft van de NBMV die een asielaanvraag indienden het statuut van erkend vluchteling of subsidiaire bescherming hebben verkregen (17 jongeren). In de context van de lichte stijging van het aantal specifieke procedures is ook het aantal pupillen met een A-kaart gestegen (23 jongeren). Voor 17 jongeren werd geen duurzame oplossing gevonden. Op 18 jaar komen ze in de illegaliteit terecht; 6 jongeren zijn verdwenen, en slechts 2 jongeren hebben in 2013 gekozen om terug te keren.

Op het gebied van huisvesting is er weinig verandering. De opvang in een familie is voor 47 pupillen van Caritas de meest frequente oplossing. Vervolgens komen de CBJ/SAJ (30), opvangstructuren voor jongeren in moeilijke situaties, zoals Minor N'Dako of El Paso, en Fedasil op de 2e en 3e plaats. We stellen vast dat geen enkele pupil van Caritas in een hotel is opgevangen, zoals voor 5 van hen het geval was tijdens de opvangcrisis van 2012.

Ter afronding dient aangekaart te worden dat de voogden van Caritas redelijk wat jonge kinderen begeleiden. In 2013 waren 28 pupillen, tzt 21%, jonger dan 12. Het merendeel 64% is tussen de 15 en de 17 jaar.

Duurzame oplossing en hoger belang

Het zoeken naar een duurzame oplossing vormt voor de voogd de hoeksteen van zijn missie. De zoektocht naar die oplossing is vastgesteld in de wet van 12 september 2011, die daarmee de wet van 15 december 1980 wijzigt; ze staat centraal in de begeleiding van elke niet-begeleide buitenlandse minderjarige.

De wetgever erkent drie duurzame oplossingen: familiehereniging in een derde land, terugkeer naar het land van herkomst en verblijf van onbepaalde duur in België. In het kader van die zoektocht naar een duurzame oplossing geeft de wet aan dat de Dienst Vreemdelingenzaken in eerste instantie de familie-eenheid en het hoger belang van het kind zal proberen veilig te stellen. Caritas International is sinds 2005 betrokken bij de kwestie van de voogdij en blijft, jaar na jaar, haar expertise in het begeleiden van deze minderjarigen verder ontwikkelen, wat die duurzame oplossing ook moge zijn.

Caritas heeft zo in 2013 haar expertise willen vergroten en heeft haar begeleiding willen verrijken op het gebied van deze drie thematieken:

Terugkeer naar het land van oorsprong:

Caritas International werkt momenteel aan de thematiek van de *family assessment*. Dat doet ze in nauwe samenwerking met de partners van het Caritasnetwerk in de landen van herkomst, met name door een verkenningsmissie in Guinee-Conakry in februari 2013 en door een conferentie over de reïntegratie van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, eveneens in Guinee Conakry in december 2013.

Wanneer men met een minderjarige de kwestie van de vrijwillige terugkeer aankaart, is het essentieel om de banden met zijn familie in het land van herkomst te kunnen herstellen. Dat

blijkt niet altijd een eenvoudige taak, want vaak wordt het kind in opdracht van de omgeving naar Europa gestuurd om zo de levensstandaard van de hele gemeenschap te verhogen. Vrijwillige terugkeer kan dus maar tot reïntegratie leiden als de familie akkoord gaat met de terugkeer. Caritas International houdt het niet bij een puur administratief akkoord, maar wenst echt aan de socio-economische behoeften van de familie van de minderjarige te werken, zodat de terugkeer van de minderjarige niet als een last zou worden ervaren: dat zou elke mogelijkheid tot reïntegratie tenietdoen.

Caritas International pleit voor het aankaarten van de *family* en *risk assessment* vanaf het moment dat de minderjarige in België aankomt, zodat de voogd zich door die ingewonnen informatie kan laten leiden bij het kiezen van een optimale duurzame oplossing.

In het geval van vrijwillige terugkeer zal moeten nagegaan worden welke risico's er aan de terugkeer verbonden zijn, maar ook welke sociale en economische voordelen het met zich meebrengt, zodat dit sleutelmoment een drijfveer tot integratie kan zijn.

Familiehereniging:

De wet op het verblijf van NBMV geeft als primaire duurzame oplossing de voorkeur aan familiehereniging in het land van herkomst of in een derde land. Caritas International is desondanks van mening dat familiehereniging in België in aanmerking moet worden genomen met het grootst mogelijke welzijn van het kind in gedachten.

De voogden van Caritas hebben in 2013 een aantal pupillen ondersteund in de procedure voor familiehereniging. Familiehereniging staat voor de pupillen vaak gelijk aan een lange, moeizame weg met veel praktische implicaties op gebied van administratie en procedure. We hebben als voogd ons uiterste best gedaan om zowel de jongeren in België als de familie in het land van herkomst te informeren over de procedure, de benodigde documenten en de documenten die gelegaliseerd moeten worden.

Aangezien er grote culturele verschillen zijn, hebben we ons volledig op de zaak toegelegd door regelmatig de procedure te hervatten en te overlopen. Ondanks het feit dat telefonische hulp voor obstakels zorgt, hebben we gewerkt aan de emancipatie van de ouders om zo de verantwoordelijkheid tussen de verschillende partijen te verdelen en de druk op de jongeren te verminderen.

Aangezien Caritas over verschillende vormen van expertise in deze procedure beschikt, is er regelmatig overleg gepleegd met de verschillende afdelingen binnen de vereniging.

Tijdens de procedure hebben we met de hulp van andere diensten van Caritas en partnerorganisaties een intensieve begeleiding voor de jongeren op touw gezet. Het doel daarvan was om hen autonoom te leren zijn en hen inzicht doen krijgen in de Belgische overheidsdiensten. Gegeven de rol die de jongeren binnen hun familie spelen, hebben we met hen, ter voorbereiding van de aankomst van de familie, ook gewerkt aan het aspect van hun belang binnen de familie. We hebben ook nagedacht over de mogelijke invoering van begeleiding voor de hele familie.

Onbeperkt verblijf in België:

Caritas International heeft besloten om een nieuw project op te starten vanuit haar kennis over de voogdij van NBMV en vanuit haar expertise inzake de integratie van erkende vluchtelingen. Dit nieuwe project focust op de integratie van NBMV die het statuut van erkend vluchteling of subsidiaire bescherming hebben verkregen.

NBMV zijn vaak erg kwetsbaar: hun sociaal netwerk is zo goed als onbestaande, ze weten niet voldoende over de stappen die ze moeten ondernemen en hebben een zwakke kennis van één van de landstalen. Het is voor erkende NBMV werkelijk een lijdensweg om hun leven in België te kunnen opstarten.

Dit project richt zich dus tot NBM die bijzonder kwetsbaar zijn. Coaches zullen de jongeren in hun integratieparcours begeleiden, waar in België ze ook wonen. De begeleiding zal aangepast worden aan het profiel van elke opgevolgde jongere, of het nu gaat om het zoeken naar een appartement, het opvolgen van de schoolcarrière of het vinden van hun eigen plaats binnen hun woonomgeving. Twee ervaren voogden van Caritas zullen ervoor zorgen dat ze op

elk sleutelmoment van de begeleiding aanwezig zijn en zullen het team van de coaches opleiden binnen de thematiek van de NBMV.

Focus op de specifieke verblijfsprocedure voor NBMV

Er werd door heel wat hulpverleners al lang gewacht op de wet van 12 september 2011, die een wettelijk kader heeft gecreëerd voor het verblijf van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen in België. Sindsdien beschikken NBMV die geen asiel aanvragen over een specifieke verblijfsvergunning.

De verblijfsaanvraag moet, in navolging van wat de omzendbrief van 15 september 2005 voorziet, steeds door de voogd worden opgesteld en ingediend bij het Bureau Minderjarigen van de Dienst Vreemdelingenzaken. Deze aanvraag tot verblijf en het onderzoek ervan door DVZ heeft enkel tot doel, een duurzame oplossing voor de NBMV te vinden.

Eén van de voogden van Caritas is verantwoordelijk voor 14 NBMV die in België verblijven op basis van deze procedure. Bij die procedure komt heel wat werk kijken: de voogd moet zelf de verblijfsaanvraag opstellen en moet vervolgens met regelmatige tussenpozen een aanvraag tot hernieuwing indienen wanneer de verblijfsvergunning vervalft.

Collectieve activiteit in 2013: Walibi

De voogden van Caritas hebben tijdens de zomervakantie van 2013 voor de pupillen en hun eventuele familie opnieuw een daguitstap naar Walibi georganiseerd. Ze zijn er met een vijftigtal personen per trein naartoe gegaan. Hoewel het iedereen vrij stond om te doen wat hij wou, was het erg waardevol om de pupillen in een andere omgeving te ontmoeten. Het was zowel voor de voogden als voor de jongeren een goede gelegenheid om elkaar beter te leren kennen. Tijdens het jaar werkt de voogd vooral op zelfstandige wijze aan de dossiers. Het was fijn en bemoedigend voor het hele team om een activiteit met alle jongeren samen te organiseren en hen allemaal te kunnen ontmoeten.

2.1.6. Vrijwillige terugkeer

In 2013 hebben er vele veranderingen plaatsgevonden op het gebied van de vrijwillige terugkeer.

Het REAB-formulier is aan het begin van het jaar volledig herzien. Van 3 categorieën (A, B et C) is men overgegaan op 7 categorieën:

- A1 : betreft asielzoekers die nog geen beslissing van het CGVS hebben ontvangen;
- B1 : de aanvraag tot terugkeer wordt ingediend binnen de 30 dagen na het ontvangen van een bevel om het grondgebied te verlaten (BGV);
- B2 : de aanvraag tot terugkeer wordt meer dan 30 dagen na het ontvangen van een BGV ingediend;
- B3 : de aanvraag tot terugkeer wordt meer dan een jaar na het ontvangen van een BGV ingediend;
- B4 : speciale categorie voor erkende vluchtelingen die hun statuut wensen op te geven;
- C1 : de aanvrager heeft een BGV ontvangen dat losstaat van een asielaanvraag;
- C2 : BGV niet of meer dan een jaar geleden ontvangen.

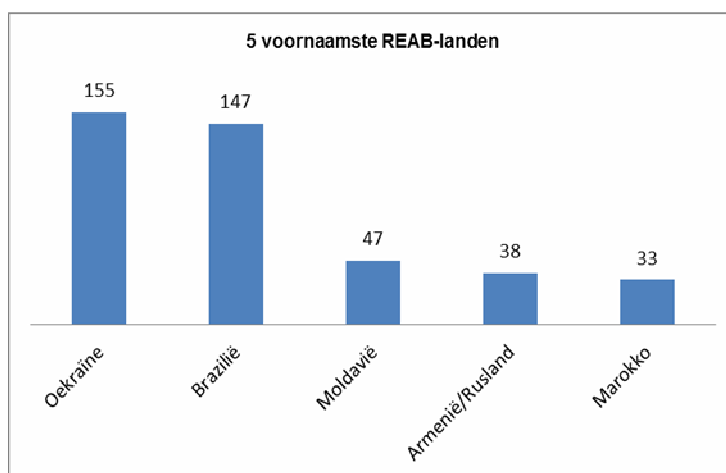
In 2013 heeft de sociale dienst **767 dossiers van vrijwillige terugkeer** geopend, waarvan 37 dossiers uit A1, 45 dossiers uit B1, 102 dossiers uit B2, 30 dossiers uit B3, 3 dossiers uit B4, 54 dossiers uit C1 en 496 dossiers uit C2.

Belangrijk om aan te kaarten is dat de hulp die aan Braziliaanse onderdanen wordt verleend op radicale wijze veranderd is. Sinds januari 2013 worden aanvragen tot vrijwillige terugkeer die door Brazilianen worden ingediend niet meer automatisch aanvaard. Fedasil heeft aan alle REAB-partners gevraagd om een vragenlijst te laten invullen, waarmee men de echte

aanvragen van mensen in precare situatie kan onderscheiden. Het doel hiervan is om het aantal Braziliaanse dossiers op significante wijze terug te voeren en vooral om terug zin te geven aan het oorspronkelijke doel van de vrijwillige terugkeer: humanitaire hulp verlenen. Men heeft immers vastgesteld dat bepaalde mensen die binnen de 5 jaar (of soms meer) gebruik hadden gemaakt van de terugkeer, opnieuw naar België kwamen om dan weer terugkeerhulp aan te vragen. Eén van de voorwaarden voor het intekenen op het REAB-programma is echter dat men werkelijk terugkeert binnen een migratiecontext van definitieve aard.

Het dossier moet opgebouwd zijn uit de REAB-formulieren, het sociale dossier dat speciaal voor de Brazilianen werd ontwikkeld, verblijfsbewijzen (zoals rekeningen, schoolrapporten,...), een geldig reisdocument en eventueel het vliegtuigticket, indien het om een recente aankomst in België gaat.

Eens dat het terugkeerdossier volledig is, wordt het gescand en per email en post naar de IOM gestuurd, die het voor akkoord aan Fedasil zal bezorgen.

In vergelijking met 2012 is de groep van de 5 koplopers niet sterk veranderd. Dit jaar staat Oekraïne met 155 ingediende dossiers bovenaan de lijst. Vorig jaar stond Brazilië op die 1e plaats met 237 ingediende dossiers; dit jaar stelt men een daling van 37,9% van de aanvragen vast (147 dossiers). Dat kan verklaard worden doordat Fedasil nieuwe criteria heeft ingevoerd om in aanmerking te komen voor terugkeer. Vervolgens noteren we Moldavië (47 dossiers),

Armenië en Rusland op gelijke stand met 38 dossiers en tenslotte Marokko (33 dossiers). In 2012 werd Brazilië gevolgd door Oekraïne, Marokko, Moldavië en Rusland.

Focus op de voornaamste nationaliteiten in 2013:

De vertegenwoordigers zijn voornamelijk illegale mannen.

De Oekraïners zijn mannen die als toerist naar hier zijn gekomen, op illegale wijze in België hebben gewerkt en naar hun land willen terugkeren omdat ze hier geen werk meer vinden.

De Braziliaanse onderdanen zijn hier over het algemeen alleen toegekomen als toerist en zijn inmiddels op illegale wijze hier.

Ook de Moldaviërs en Marokkanen komen hier alleen op illegale wijze toe.

De Armeniërs zijn uitgeprocedeerde asielzoekers.

De Russische onderdanen zijn over het algemeen alleenstaande mannen of koppels met kinderen, die een asielaanvraag hadden ingediend en uitgeprocedeed zijn.

Samenwerken in een netwerk is essentieel om onze missies tot een goed eind te brengen. De sociale dienst heeft dit jaar voor 145 dossiers samengewerkt met de reïntegratiedienst. Binnen die dossiers ging het om 24 verschillende nationaliteiten (top 5: Rusland, Armenië, Bangladesh, Georgië, Oekraïne en Marokko).

De wijzigingen op het vlak van de vrijwillige terugkeer hebben ook gevolgen gehad op de reïntegratie. Het belangrijkste gevolg was dat minder mensen recht hebben gehad op de financiële steun van 2200 euro (microbusiness) omdat ze na het ontvangen van hun negatieve beslissing/BGV meer dan een maand hebben gewacht om de vrijwillige terugkeer aan te vragen.

De reïntegratiedienst komt erg weinig in contact met mensen uit de REAB C-categorie (mensen die geen asielaanvraag hebben ingediend): deze mensen hebben immers niet meer automatisch recht op reïntegratiehulp. Nochtans zijn onze collega's van de reïntegratiedienst van mening dat deze categorie van mensen vaak net kwetsbaarder is, omdat sommigen van hen mogelijk "traumatiserende" situaties hebben meegemaakt, bv. op straat moeten leven. Onze collega's proberen hen dus zo veel mogelijk te helpen via ERSO-projecten of door uitzonderingen voor hen aan te vragen.

Nieuwe dimensie: een vormingsmedewerkster

In maart 2013 is een nieuwe vormingsmedewerkster bij C.I. beginnen werken.

Binnen de cel "terugkeer en reïntegratie" worden al jaren infosessies gegeven die uitleg verschaffen over terugkeer met reïntegratie aan instanties en verenigingen die met migranten werken.

Het reïntegratieteam geeft deze sessies op basis van haar ervaring en kennis en houdt daarbij rekening met de specifieke noden van potentiële "teruggekeerden".

In samenwerking met de vormingsmedewerkster zijn doelgerichte modules uitgewerkt. Die gaan niet enkel over het kader van de terugkeer en de mogelijkheden ervan, maar ook over het overwegen van een mogelijke terugkeer mét toekomstperspectief voor mensen die legaal of illegaal in België verblijven. Deze vormingen zijn vooral voor begeleiders bedoeld; we werken beetje bij beetje methodes uit opdat mensen die reïntegratie overwegen een zelfstandige en goed geïnformeerde keuze kunnen maken. De infosessies evolueren constant: ze zijn afgestemd op de politieke actualiteit, de opgedane ervaring van de raadgevers en de noden van de mensen, voor wie reïntegratie naar een waardige en duurzame toekomst moet leiden.

2.1.7. Bezoeken aan gesloten centra

Buitenlanders die zich op Belgisch grondgebied bevinden zonder over de nodige papieren te beschikken, mogen in afwachting van een mogelijke repatriëring in gesloten centra worden vastgehouden. Dat geldt ook voor mensen die aan de grens toekomen zonder aan de wettelijke criteria te voldoen om toegang te krijgen tot het grondgebied.

De gesloten centra worden beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Caritas heeft samen met andere NGO's toegang tot deze centra. Het bezoeken van gesloten centra is bedoeld om de opgesloten personen een luisterend oor te bieden, hen over hun rechten te informeren, indien nodig juridische en sociale informatie te verschaffen en erop toe te zien dat de algemene omstandigheden van de detentie worden nageleefd. We stellen alternatieven en aanbevelingen op voor de autoriteiten, en dit in samenwerking met de bezoekers van andere NGO's en met de CIRE en VwV als overkoepelende organen.

De medewerkster van de antenne Caritas International van het CAW Brabantia brengt sinds april 2013 elke week een bezoek aan het Centrum 127bis in Steenokkerzeel (in 2012 vond dit bezoek om de twee weken plaats). Bovendien brengt ook een pas aangeworven juriste bij Caritas International elke week een bezoek aan het Centrum 127bis.

Statistieken

De medewerkster van de antenne Caritas International van het CAW Brabantia heeft in 2013 één of meerdere keren gesproken met de 89 personen die in het repatriëringscentrum 127bis zijn opgesloten. De personen die ze heeft bezocht, waren voornamelijk afkomstig uit Afghanistan (11), de Russische Federatie, Tsjetsjenië en Dagestan (8), Pakistan (8), Marokko (7) en Syrië (6). De meerderheid waren mannen (53), maar het ging ook om vrouwen (24), koppels (7) en enkele families met meerderjarige kinderen (5). De meeste van deze personen waren uitgedoemde vluchtelingen (36) of mensen die illegaal op het grondgebied

verbleven, zonder ooit asiel te hebben aangevraagd (12) en die opgesloten waren in afwachting van repatriëring naar hun land van herkomst. Een groot deel van de mensen die de medewerkster heeft bezocht, werd vastgehouden in het kader van de Dublin II-Verordening, in afwachting van de overdracht naar de bevoegde lidstaat van de Dublinzone (38). Een deel van de mensen uit deze groep moest doorgestuurd worden naar lidstaten waar het onthaal en de levensomstandigheden van asielzoekers vrij slecht zijn, zoals Hongarije (10) en Italië (10). We hebben tenslotte ook drie asielzoekers ontmoet die hun asielaanvraag aan de grens (luchthaven) hadden ingediend en die zijn teruggestuurd naar het land waar ze op het vliegtuig waren gestapt (Verdrag van Chicago).¹

Evolutie

In 2012 hebben we enkel Afghanen ontmoet die naar een ander land van de Dublinzone moesten worden overgebracht. In 2013 echter hebben we heel wat Afghanen ontmoet die opgesloten waren in afwachting van een repatriëring naar Kaboel, en dat terwijl de laatste richtlijnen van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR) stelden dat de veiligheidssituatie in Afghanistan recentelijk was achteruitgegaan, en in 2014 meer dan waarschijnlijk zou blijven verergeren. Een grote groep Afghanen die we bezocht hebben, was tijdens de betoging van september 2013 in Brussel aangehouden en overgebracht naar gesloten centra, waaronder het Centrum 127bis. Een deel van hen is vrijgelaten na een gunstig beroep van hun advocaat. De anderen, waarvan de advocaat te laat stappen had ondernomen, zijn na enkele weken naar Kaboel gerepatriëerd, en dat ondanks het feit dat ze vaak al heel wat jaren in België waren.

Er hebben in 2013 verschillende beveiligde vluchten plaatsgevonden met onderdanen uit eenzelfde land of streek die per charter met een militair vliegtuig of lijnvluchtlijn zijn gerepatriëerd. Vanuit de militaire luchthaven van Melsbroek hebben verschillende beveiligde vluchten richting D.R.C. plaatsgevonden. Aangezien op deze vluchten geen burgers of NGO-medewerkers aanwezig zijn, is er geen enkele onafhankelijke controle. Het verloop van deze repatriëringen kan, gezien de uitgebreide aanwezigheid van politieagenten, erg traumatiserend zijn. Velen hebben de mogelijkheid niet gekregen om de eerste vlucht aan te nemen en grijpen zo naast de kans om als normale passagier te kunnen reizen. De detentieperiode van heel wat mensen wordt verlengd (omdat ze moeten wachten tot de volledige doelgroep de nodige reisdocumenten heeft verkregen) en de kost van zulke militaire vluchten ligt vrij hoog.

In 2013 zijn bepaalde voorschriften aangenomen die de toegang tot juridische tweedelijns hulp verstrengd hebben: de interne regels rond het aanstellen van een pro deo advocaat zijn bij bepaalde BJB's strenger geworden. Bijgevolg is het moeilijk geworden voor mensen die hier beroep op deden en geen vertrouwen hadden in het werk van hun advocaat om bij bepaalde balies van advocaat te veranderen. Dit probleem, dat we in 2013 meermaals hebben vastgesteld, is strijdig met het recht op vrije keuze van advocaat en kan dramatische gevolgen hebben.

Hoewel dit geen significante verandering betekent, zijn er in 2013 klachten geuit met betrekking tot de procedure bij de Raadkamer. De wet bepaalt duidelijk dat elke opgesloten vreemdeling een beroep tegen de opsluiting mag indienen bij de Raadkamer van de Rechtbank van Eerste Aanleg van de Correctionele Rechtbank. De manier waarop deze zitting verloopt, kan voor de persoon in kwestie traumatiserend zijn. Die wordt altijd geboeid, hoewel deze praktijk strijdig is met artikel 37bis van de wet op het politieambt van 5 augustus 2002, die duidelijk stelt dat personen niet systematisch geboeid mogen worden. Bovendien zal de persoon vaak zowel voor als na de zitting urenlang in een cel moeten wachten. Mensen die onder administratieve aanhouding staan, worden op die manier dus behandeld als criminelen.

¹ Deze cijfers zijn niet representatief voor alle personen die in 127bis of andere gesloten centra vastgehouden worden.

Deze praktijk werkt intimiderend en roept angst op, wat maakt dat sommige kwetsbare personen geen verzoek tot invrijheidsstelling meer durven of willen indienen. Het rechtsmiddel dat in het geval van een onrechtmatige aanhouding efficiënt kan worden ingezet, verliest zo aan impact (art 5 §4 van het EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens)).

Hieronder bespreken we enkele voorbeelden van individuele situaties:

Een Burundese familie was in Burundi maandenlang van elkaar gescheiden en werd dankzij de hulp van het Rode Kruis terug herenigd. De familie werd echter opnieuw uit elkaar gehaald door de Belgische autoriteiten, die de Dublin II-Verordening strikt hebben toegepast. De vader werd in een gesloten centrum opgesloten in afwachting van een doorverwijzing naar Frankrijk, om daar zijn asielprocedure te doorlopen. De moeder, die in België uitgeprocedeerd was, is alleen achtergebleven met een tweejarig kind dat zwaar ziek was.

Een jonge Afghaan van 21 was na een negatief antwoord op zijn asielaanvraag in een gesloten centrum beland. Zijn reis van Afghanistan naar België was een ware lijdensweg geweest. Zijn ouders, broers en zussen verbleven allemaal in Turkije, maar de Belgische autoriteiten meenden dat de jongere, die verschillende jaren in België had doorgebracht, zijn leven in Afghanistan wel terug kon opbouwen omdat hij een oom in Jalalabad had. We hebben nog steeds contact met deze jongere en stellen vast dat hij last heeft van zware angstaanvallen, waar in Afghanistan geen behandeling of gepaste medische begeleiding voor bestaat.

Een jonge Iraakse van 20 was via een vlucht vanuit Turkije in Zaventem geland. Ze diende een asielaanvraag in en werd opgesloten. Nadat ze een negatief antwoord had gekregen, wilden de Belgische autoriteiten haar terugdrijven naar Turkije (volgens het Verdrag van Chicago). Tijdens de terugdrijving liep het mis. De Turkse autoriteiten weigerden haar toegang tot het grondgebied te verlenen, en bijgevolg werd ze terug op een vliegtuig richting Brussel gezet. Aangekomen in Brussel werd ze opnieuw op een vliegtuig richting Turkije gezet, waar de Turkse autoriteiten haar voor de tweede maal toegang tot het grondgebied weigerden. De jonge vrouw heeft in één weekend drie heen- en terugvluchten naar Turkije gemaakt (dus 6 enkele vluchten). Na zesentwintig maanden opsluiting is ze vrijgelaten; ze was toen sterk vermagerd en psychologisch erg kwetsbaar.

2.2. Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs (DBS)

De dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs richt zich tot buitenlandse studenten die over een verblijfsvergunning van beperkte duur op basis van studies beschikken en afkomstig zijn uit het Zuiden.

Het personeel beperkt zich tot een maatschappelijk werkster die halftijds werkt en gesuperviseerd wordt door een coördinatrice.

De maatschappelijk werkster behandelt dossiers van studenten die zich persoonlijk bij de DBS komen aanbieden, maar werkt ook samen met de sociale diensten van de Onthaalcentra voor buitenlandse studenten in Brussel, Louvain-la-Neuve, Gembloux, Luik, Charleroi, Bergen en Aarlen. Ze verzamelt hun aanvragen voor financiële hulp en legt ze voor aan de commissie van de DBS.

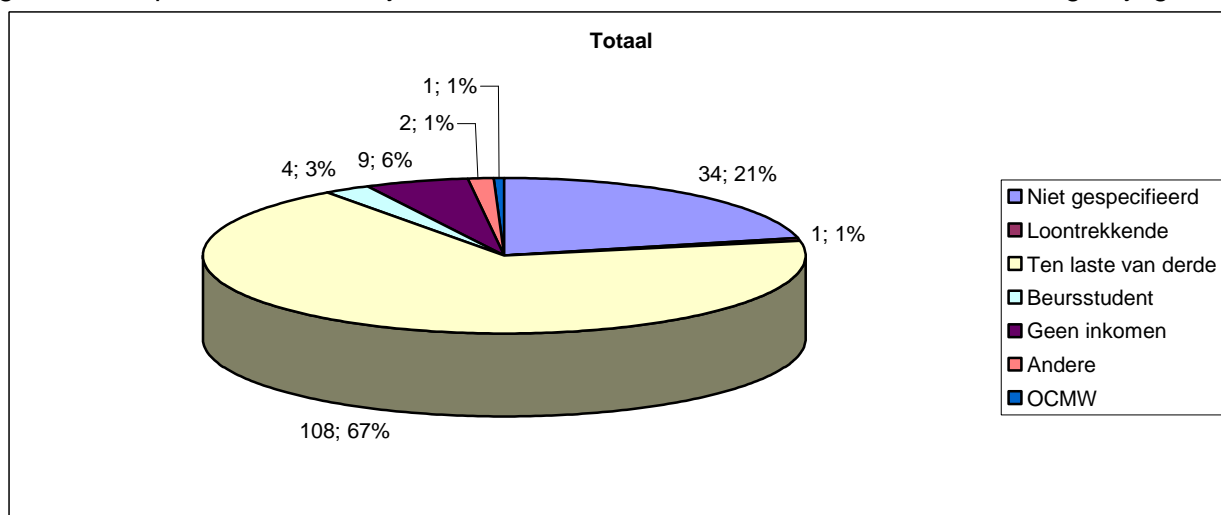
Jaarlijks selecteren twee commissies de studenten die tijdens het academiejaar financiële steun zullen ontvangen. Deze commissies bestaan uit vijf vrijwilligers.

De DBS maakt deel uit van het Nationaal Komitee voor Onthaal (NKO-CNA). Deze federatie groepeert de Onthaalcentra en -clubs voor studenten uit het Zuiden. Het NKO stelt aan het NCOS het project "Werken in het Zuiden" voor. Dit project is gericht op studenten die terug zouden keren naar de D.R.C. om daar een project uit te werken. De maatschappelijk werkster van de DBS neemt in dat kader deel aan de fondsenwerving van de NCOS - 11.11.11.-campagne.

Globale statistieken: aantal dossiers, publieksprofielen

In 2013 heeft de DBS 159 dossiers behandeld. Het ging daarbij om 64 studenten die reeds bij de dienst bekend waren en 95 nieuwe inschrijvingen.

Over het algemeen betreft het buitenlandse studenten die ten laste zijn van een derde, de garant, en op financiële moeilijkheden stuiten doordat de situatie van deze laatste gewijzigd is.

Dit academiejaar zien we door het gebrek aan financiering van de BTC en door academische moeilijkheden echter een nieuw type publiek: studenten die hun beurs zijn kwijtgeraakt. Zij maken 10,5% uit van onze nieuwe dossiers.

De studenten zijn voornamelijk mannen (72%) tegenover 28% vrouwen. Studenten tussen de 18 en de 30 jaar vertegenwoordigen 42% van het totaal aantal studenten (met een piek voor de 26-, 27-, 28- en 29-jarigen). De verklaring daarvoor ligt in het feit dat de DBS enkel financiële steun biedt aan studenten uit de laatste studiefase, en niet aan beginners.

Het belangrijkste continent van oorsprong is Afrika (91.20%), verdeeld in Subsaharisch Afrika (83.2%) en Noord-Afrika (8%). De twee sterkst vertegenwoordigde nationaliteiten zijn Kameroen (42% van het totaal aantal studenten) en de D.R.C. (15,7%), gevolgd door Burkina Faso, Burundi et Ivoorkust.

We stellen vast dat de opvolging van de studenten na het beëindigen van hun studies enorm veel tijd in beslag neemt. Heel wat studenten hebben het moeilijk om na hun studies terug te keren naar hun thuisland. We hebben dus geprobeerd om hechter samen te werken met de reïntegratiedienst van Caritas International, die samen met lokale partners terugkeerprojecten coördineert. Deze dienst is erg actief in de landen van herkomst van de studenten.

De bedoeling is, ervoor te zorgen dat de aanvankelijke doelstellingen gerespecteerd worden, namelijk: studenten een duwtje in de rug geven door een gift, met als voorwaarde dat ze na afloop van hun studies terugkeren naar huis om de verworven kennis in hun thuisland door te geven. Indien ze niet terugkeren, moet de gift terugbetaald worden.

In de loop van 2013 werd besloten om de activiteiten van de DBS onder de hoede van Caritas International te brengen. Daarbij werd rekening gehouden met de basismissie die de DBS zichzelf gegeven had: buitenlandse studenten tijdens hun studies helpen door een kleine maandelijkse bijdrage, die niet terugbetaald moet worden als de studenten na afloop van hun studies terugkeren naar hun thuisland.

De onderhandelingen werden op 31/12/2013 afgerond. Sinds 1/1/2014 is de DBS effectief opgenomen in de sociale programma's van de antenne Caritas International van Brabantia.

2.3. Sociale dienst van Brussel Onthaal - Open Deur (BOOD)

Voorstelling van de dienst

De vzw Brussel Onthaal - Open Deur is een centrum waar mensen terecht kunnen voor een onthaal, een luisterend oor, uiteenlopende informatie en sociale eerstelijns hulp (die verzorgd wordt door 1,20 VTE van Brabantia). De openingsuren zijn dezelfde als die van de omringende handelszaken, m.a.w. van maandag tot zaterdag van 10u tot 18u.

Het team bestaat uit 7 personen (6 sinds oktober 2013: één van de maatschappelijk werkers is sinds september 2013 op pensioen, en de halftijdse functie die zij vervulde is toegekend aan de maatschappelijk werker die de andere halftijdse functie verzorgde): de verantwoordelijke, de boekhoudster, de secretaresse, een documentalist en 2 maatschappelijk werkers, waarvan de ene voltijds, de andere 1/5 werkt. Naast deze personen verzorgt een team van vrijwilligers het onthaal op de gelijkvloerse verdieping. Door de internationale herkomst van het team kunnen mensen in verschillende talen ontvangen worden.

De sociale dienst

De feitelijke sociale dienst bestaat uit twee maatschappelijk werkers en 1 of 2 stagiaires uit sociale hogescholen van oktober tot maart. De sociale permanenties worden in principe zonder afspraak gehouden tussen 10u en 17u, met uitzondering van 3 halve dagen per week en de donderdagnamiddag, die op afspraak is. Buiten deze permanentie-uren zorgen de maatschappelijk werkers voor de administratieve opvolging van de dossiers, opleidingen, bezoeken aan verenigingen uit het netwerk,...

Uit de statistieken van de sociale dienst van Brussel Onthaal - Open Deur komt een grote diversiteit naar voren, zowel op het gebied van het publiek als van de aangekaarte problematieken. Dat kan verklaard worden door meerdere factoren: BOOD is een sociale eerstelijnsdienst die in hartje Brussel gelegen is, in een toeristische wijk die grote veranderingen ondergaat, en bevolkingsgroepen van allerlei soorten herkomst en zeer uiteenlopende sociale of professionele status aantrekt,...

Het publiek

In 2013 registreerden we 537 dossiers tegenover 696 in 2011 en 838 in 2012. Die daling kan verklaard worden doordat één van de twee maatschappelijk werkers gedurende 3 maanden door ziekte afwezig is geweest. Een afspraak met de maatschappelijk werker leidt niet automatisch tot een systematisch onderzoek van de leefsituatie van mensen. De statistieken geven aan dat het voornamelijk om mannen van volwassen leeftijd gaat (30 tot 50 jaar). Qua type van gezin gaat het voornamelijk om alleenstaande personen met precare inkomsten (zonder officiële inkomsten, gepensioneerd, werkloos, afhankelijk van het OCMW, het ziekenfonds, inkomensvervangende uitkering of invaliditeitsuitkering,...). Slechts 8% verklaart een betaalde job te hebben.

Problematieken onderverdeeld naar herkomst en verblijfsstatuut van het publiek

Uit de statistieken blijkt dat 19 % van de behandelde aanvragen van Belgen kwamen, en 75% van personen van buitenlandse herkomst. De nationaliteit van de overige 6 % werd niet gespecificeerd. De statistieken over nationaliteit en verblijfsstatuut werden samengelegd met de statistieken over de verschillende problematieken. Daaruit kwam het volgende naar voren (in afnemende volgorde):

De **Belgen** vermelden vooral problemen op het gebied van **huisvesting** (17,56%), **financiële en materiële problemen** (16,48%) of **rechtskwesties** (16,12%) (gevolgd door administratieve problemen, begripsproblemen, problemen op gebied van het dagelijkse leven, of OCMW).

Anderzijds blijkt uit de ingevoerde data dat de **buitenlandse bevolkingsgroepen** die onze dienst bezoeken voornamelijk langskomen met vragen op het gebied van **recht** (29,25%), **financiële problemen** (15,62%), en **administratieve problemen** (12,93%) (gevolgd door huisvesting en vragen rond werk, opleiding en andere...).

Antwoord op deze vragen en problematieken

De maatschappelijk werkers bieden voor die verschillende problematieken hulp op de volgende manieren (in afnemende volgorde): **Informatie verschaffen** (32,55%), **Luisteren** (22,12%), **Administratieve hulp** (16,85%), **Bemiddeling** (14,55%) en **Doorverwijzing** (6,80%).

Conclusie

Het voorafgaande illustreert de eerstelijnsmissie die Brussel Onthaal - Open Deur op zich heeft genomen: mensen onthalen, naar hen luisteren en hen informeren. Het geeft ook aan dat samenwerken binnen een netwerk noodzakelijk is om adequate hulp te bieden aan mensen die beroep doen op de dienst. Het feit dat de dienst in het centrum gelegen is, bevordert ook de grote verscheidenheid aan nationaliteiten bij de cliënten (55 verschillende nationaliteiten).

Net zoals in voorbije jaren is er in het centrum een merkbaar contrast tussen de zichtbare verarming op straat enerzijds en de zorgeloosheid van de toeristen en de rijkdom van andere stadswijken anderzijds. De tweede problematiek is geen onbelangrijke problematiek, omdat ze er vaak andere met zich meebrengt: het betreft de kost van de huurprijs, die voor mensen met bescheiden of preciaire inkomsten vaak onbetaalbaar is. Eigenaars weigeren aan hen te verhuren, zoals aan mensen met een sociale uitkering, en eisen loonfiches. Dakloosheid, schulden, gevolgen op het vlak van lichamelijke en geestelijke gezondheid,... Veel van onze cliënten zijn eveneens op zoek naar werk: huisvesting en werk vormen duidelijk de noodzakelijke basis van een stabiel leven. We merken hoezeer de moeizame coördinatie tussen de verschillende overheidsdiensten leidt tot het verloren gaan van kansen op verblijf door werk: dit komt door het uitblijven van beslissingen bij de ene dienst of de andere (positieve beslissing tot regularisatie op basis van het arbeidscontract, en toekenning van de arbeidskaart B), of ook in het geval van aanvragen tot familiehereniging.

De sociale dienst van Brussel Onthaal - Open Deur probeert die rol als onthaaldienst voor mensen op te nemen, zodat ze zich gehoord voelen, correct geïnformeerd en eventueel naar andere tweedelijnsdiensten doorverwezen kunnen worden. De buitenlandse bevolkingsgroep is dubbel zo kwetsbaar door hun emigratie of doordat ze hun land (soms in oorlog) hebben moeten ontvluchten, maar ook omdat ze erg moeilijke dingen hebben meegemaakt, een gebrek aan houvast of familiale en sociale steun hebben, de taal niet voldoende kennen en niet voldoende kennis hebben van alle administratieve omwegen in onze Europese landen. Het doel is dus onder meer om deze mensen te helpen, vol te houden en hun lot zo veel mogelijk in eigen handen te nemen.

De situatie van mensen die de oorlog in Syrië onvlucht zijn, heeft de incoherentie en onbuigzaamheid van de wetgeving over de toegang tot het Belgisch grondgebied aan het licht gebracht. Het gaat hierbij om het niet toekennen van een visum aan Syriërs en Irakezen die in Syrië woonden en aan wie Jordanië een toegangsvisum weigert te verlenen, om een te lange

toekenningstermijn die tot een weigering van de Belgische autoriteiten leidt in het geval van familiehereniging (termijn van maximaal 1 jaar), of om de voorwaarden voor familiehereniging, waaraan soms onmogelijk voldaan kan worden (bijvoorbeeld: op de arbeidsmarkt komen wanneer men ouder dan 50 is). Ook de Belgen vinden op die leeftijd niet makkelijk werk. Dan is er ook nog de toegekende termijn aan zij die erkend worden en binnen de maand het opvangcentrum moeten verlaten en een woonst moeten vinden. Men kan zich afvragen of deze zoektocht niet door het OCMW opgevolgd zou kunnen worden, zoals dat in andere landen gebeurt.

Er zijn in het stadscentrum veel Belgische of buitenlandse daklozen. Ze weerspiegelen de groeiende armoede met al haar gevolgen, onder meer op de geestelijke gezondheid. Om hen op een meer georganiseerde manier te kunnen helpen, is Brussel Onthaal - Open Deur in de komende maanden van plan om opnieuw contact te leggen met de diensten in het centrum om de samenwerking te versterken, in het bijzonder met die diensten die opkomen voor de minstbegunstigden, die het aan rechten en vaak ook aan woonst ontbreekt.

2.4. De sociale wijkdienst van Caritas Molenbeek

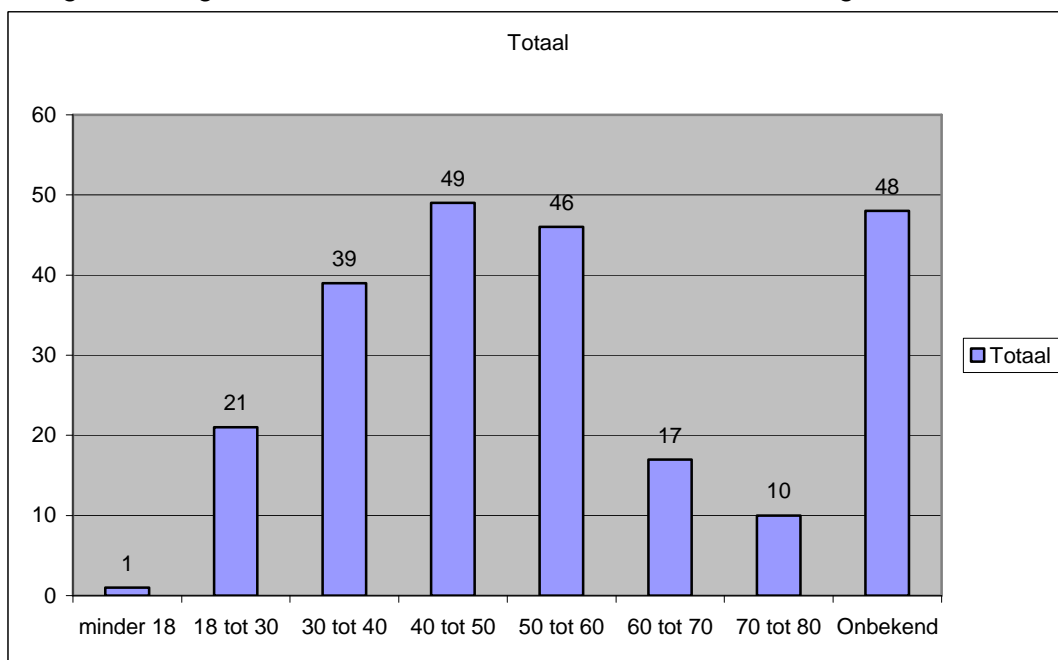
Caritas Molenbeek is een algemene sociale wijkdienst. Haar hoofdactiviteit is de sociale permanentie, die elke maandag-, dinsdag- en donderdagvoormiddag plaatsvindt en vrij toegankelijk is. De rest van de dag(en) wordt besteed aan permanenties op afspraak, huisbezoeken of stappen die buitenshuis ondernomen moeten worden. Twee maatschappelijk werksters (1 voltijdse en 1 halftijdse) zijn hiervoor aanwezig. Enkele vrijwilligers hebben elkaar afgelost om tot juni 2013 het onthaal te verzorgen.

De dienst neemt sinds september 2012 deel aan het project van de actieve en solidaire spaargroep die door de CIRE werd opgestart en in Molenbeek gecoördineerd wordt door vzw la Rue. Caritas Molenbeek begeleidt er 8 families (van de 23). Het doel van dit project is om oplossingen voor het huisvestingsprobleem te zoeken. Het principe houdt in dat families toegang zouden krijgen tot de privémarkt via gemeenschappelijk spaargeld, waarbij ze ondersteund worden door de CIRE en het woningfonds. De families hebben zich gegroepeerd in een feitelijke vereniging onder de naam "La maison du bonheur". Tijdens de algemene vergaderingen worden de families door de partners geïnformeerd over de inzet en vragen die verband houden met de aankoop van een woonst.

Globale statistieken: aantal dossiers, bezoekersprofiel,...

We telden in totaal 231 dossiers, wat een sterke daling betekent ten opzichte van de vorige jaren. Het aantal maandelijkse prestaties is met de helft verminderd. Het stopzetten van de voedselpakketten in 2012 heeft immers invloed gehad op het aantal bezoekers tijdens de permanenties. We hebben vastgesteld dat minder mensen op een *one shot* basis zijn langsgelopen.

We ontvangen elk type publiek, hoofdzakelijk meerderjarigen, maar de 30 tot 60-jarigen zijn sterker vertegenwoordigd, zoals uit het schema hieronder kan worden afgeleid.

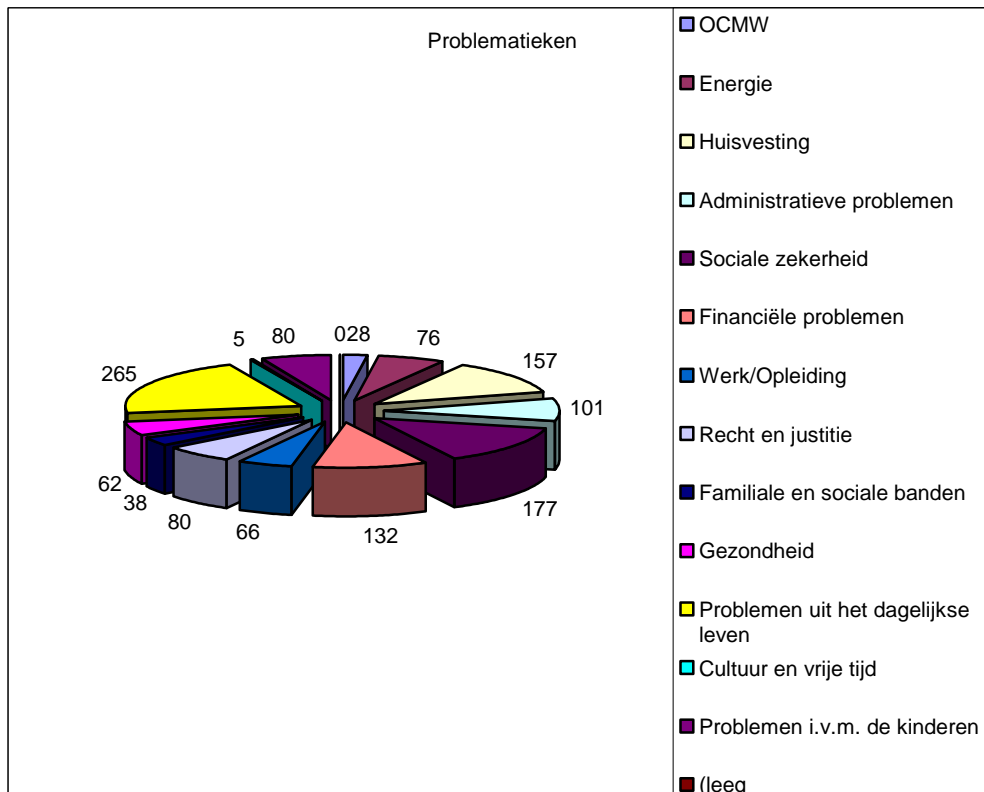

Ons voornaamste doelpubliek bestaat uit inwoners van Molenbeek (86%). De mensen uit andere gemeenten zijn hoofdzakelijk voormalige inwoners van Molenbeek die terugkomen

naar aanleiding van de vertrouwensband die werd opgebouwd toen ze nog in de buurt woonden.

De mensen hebben voornamelijk de Belgische of Marokkaanse nationaliteit. Dit jaar heeft er een aanzienlijke toestroom van Spanjaarden plaatsgevonden. Het gaat vaak om Spanjaarden van Marokkaanse afkomst, die door de economische crisis vanuit Spanje naar België migreren.

De sociale dienst ontvangt mensen met elk type van inkomen; het grootste deel van de bezoekers blijft echter mensen met een werkloosheidsuitkering of leefloon of mensen zonder inkomen. Waarvoor komen ze juist?

De belangrijkste reden van het bezoek is een gebrek aan autonomie in het dagelijkse leven. Veel mensen hebben immers problemen met spreken, lezen, schrijven en het begrijpen van documenten die ze ontvangen. De sociale dienst is dus een noodzakelijke schakel tussen de deze mensen en de verschillende overheidsdiensten. Mensen kunnen de hopen administratieve documenten die ze moeten invullen vaak niet meer bijhouden.

Ook huisvesting is een belangrijke problematiek: wat moet men doen in het geval van een onbewoonbare woonst, en hoe vindt men een woonst die binnen de grenzen van het budget valt? Het zijn de twee meest voorkomende vragen op dat gebied.

Veel mensen hebben financiële moeilijkheden en slagen er met hun inkomen niet in om alle kosten te betalen. Het gaat hier niet zozeer om een probleem van zware schulden of moeite met stiptheid, maar eerder om een aanhoudend gebrek aan inkomsten. Als maatschappelijk werkers staan we machteloos tegenover de aanhoudende aanvragen en de wanhoop van families. Het blijkt inderdaad vaak onmogelijk om de kosten naar beneden te halen, gezien 2/3 van het budget naar huur gaat. De inkomsten doen stijgen is moeilijk. Meerderen onder hen wensen te werken, maar stuiten bij de zoektocht naar werk constant op een negatief antwoord.

De situaties van mensen met onbehandelde psychische gezondheidsproblemen zijn qua aantallen onbeduidend maar vragen veel tijd. Deze mensen bieden zich soms elke dag met

dezelfde vragen bij de permanenties aan. Het komt er dan voornamelijk op aan om te luisteren en dingen in perspectief te brengen.

Enkele families ondervinden reële problemen met het opvoeden van de kinderen. De cultuurschok tussen de ouders en de jongeren is enorm. Deze ouders kwamen initieel voor hulp met administratieve zaken en uiten gaandeweg meer en meer over hun problemen. We merken dat al deze families één ding met elkaar delen: enerzijds zijn er de ouders, die wensen dat hun kinderen het goed zouden doen op school en zouden werken; anderzijds zijn er de kinderen, die afhaken op het gebied van school of de zoektocht naar werk.

Eind 2013 heeft de VPW van Brussel-West besloten de samenwerkingsovereenkomst met het CAW Brabantia stop te zetten. Die beslissing volgde op een gemeenschappelijke evaluatie (VPW-Brabantia) van de werkingsomstandigheden van de dienst. Verschillende redenen hebben bijgedragen aan het besluit om de antenne in Molenbeek te sluiten, en meerbepaald het feit dat het financiële voortbestaan van de dienst niet meer gegarandeerd kon worden. De antenne wordt voor 1,25 VTE gefinancierd door het Fonds Maribel; die tussenkomst is verre van toereikend om de reële salariskost te dekken. Daardoor slaagde de VPW er niet meer in, de financiële kloof van 18% van de globale salariskost te dichten.

De dienst heeft de laatste weken van haar werking besteed aan het afsluiten van de lopende dossiers en aan de mogelijke begeleiding van mensen naar andere sociale diensten, daar het associatieve netwerk van Molenbeek sterk uitgebouwd is (La Porte Verte, Solidarité Savoir,...) De 8 families die in het kader van de "actieve en solidaire spaargroep" werden opgevolgd, zullen door de sociale eerstelijnsdienst van Caritas International opgevolgd blijven worden. De maatschappelijk werkster die op halftijdse basis werkte, werd daar gereïntegreerd.

2.5. De sociale wijkdienst van Kuregem

Deze dienst is enkel bedoeld voor inwoners van Kuregem, met uitzondering van mensen die de wijk verlaten nadat ze een vertrouwensband met onze dienst hadden opgebouwd. Indien zij dat wensen, blijven wij hen begeleiden.

Ons werk steunt op de volgende principes:

Visie: De kwaliteit van het dagelijkse leven verbeteren en de cliënten begeleiden en helpen in hun hoedanigheid als zelfstandige burgers in de maatschappij waar ze deel van uitmaken, door hun rechten te laten gelden en hun plichten na te komen.

Missie: Heeft als doel aan individuele of collectieve noden of sociale problemen te beantwoorden door middel van informatie, doorverwijzing en begeleiding, of door de solidariteit binnen de wijk te stimuleren.

Waarden:

- Toegankelijk voor iedereen vanuit een respect voor verscheidenheid in cultuur, religie,...
- Gastvrij naar iedereen toe
- Competent op professioneel vlak
- Een luisterend oor bieden aan de persoon in zijn totaliteit
- Onbevooroordeeld zijn wat de noden van mensen betreft

Activiteiten

De polyvalente sociale permanentie

Tijdens de permanenties worden mensen op verschillende manieren geholpen. Het kan daarbij gaan om het verschaffen van informatie, het doorverwijzen van mensen, het bieden van administratieve hulp of begeleiding, of een materiële tussenkomst in de vorm van voedselhulp of kledingshulp. 2,5 VTE maatschappelijk werkers staan in voor deze dienstverlening.

De verstrekking van voedselpakketten

De toekenning van pakketten wordt altijd gebaseerd op het financieel onderzoek. De criteria van dat onderzoek zijn dit jaar niet gewijzigd. Voedselhulp wordt voor maximaal twee jaar toegekend, waardoor andere mensen die dit nodig hebben, ook geholpen kunnen worden. Een team van 5 vrijwilligers staat in voor het uitdelen van de pakketten. De stock wordt bevoorrad door de voedselbank, de Europese voedseloverschotten en door diverse giften.

Voor uitgebreidere uitleg: blader terug voor onze uitleg over voedselhulp onder punt 1.2 van de Focus 2013.

De vestiaire

"La Manne à Linge" is een vestiaire voor kinderen van 0-14 jaar die twee halve dagen per week geopend is. Twee vrijwilligers zorgen voor de uitbating van de boetiek.

Animatie in de wachtzaal op maandag- en woensdagvoormiddag

Elke maandag-en woensdagvoormiddag vinden er in de wachtzaal activiteiten plaats. We merken dat dit project een groot succes kent: we constateren immers dat dit hartelijke onthaal helpt om opgejaagde gemoederen tot rust te brengen en contacten te leggen. Het is voor sommigen de gelegenheid om bij een kop koffie wat te komen praten. Zelfs als ze die dag geen sociale hulp nodig hebben, komen ze langs om een fijn moment te beleven, een luisterend oor te vinden en de gebruikelijke eenzaamheid te doorbreken.

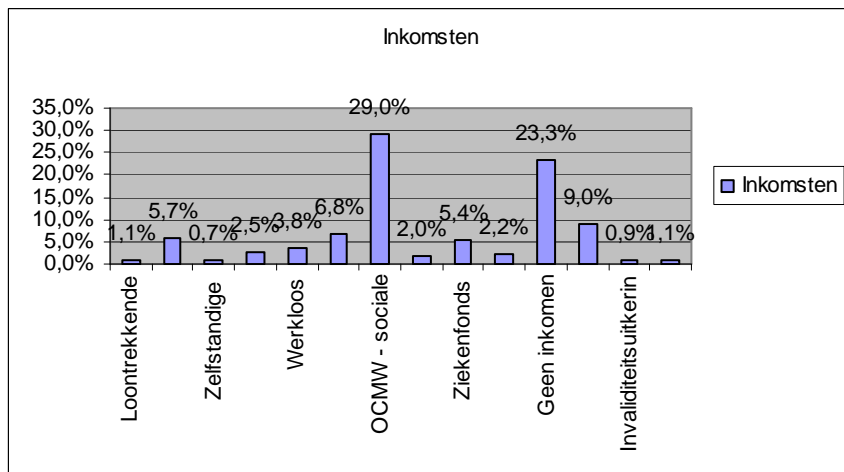
Ons overleg over het belang en de werking van het onthaal binnen onze dienst wordt aan het begin van dit rapport meer uitgebreid besproken onder punt 1 van de Focus 2013.

Globale statistieken

In 2013 kwam het aantal actieve dossiers neer op 441, waarvan 64,9% vrouwen en 35,1% mannen.

89,7% van de cliënten van de sociale dienst zijn tussen de 18 en de 60 jaar en dus op beroepsactieve leeftijd.

De voornaamste bron van inkomsten van onze cliënten zijn het leefloon en de sociale hulp (35,1%) en inkomsten uit de sociale zekerheid (27,5%).

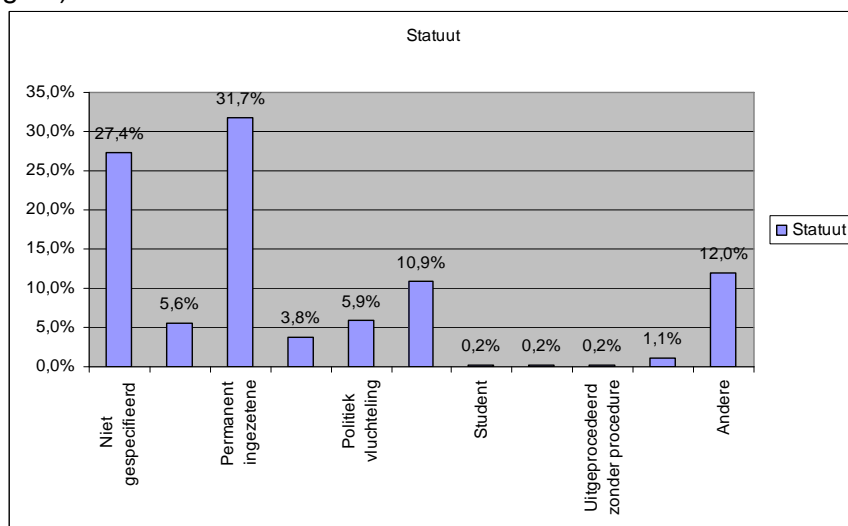

De meest vertegenwoordigde landen onder onze cliënten zijn:

België:	25,4%
Marokko:	18,1%
Bulgarije:	9,9%
Roemenië:	8,8%
Guinee:	7,9%
Kameroen:	4,8%
Congo:	2,3%
Spanje:	2,0%
China:	1,1%
Nepal:	1,6%
Portugal:	1,3%
Irak:	1,1%

De Belgen vormen een lichte meerderheid, maar zijn bijna altijd van buitenlandse herkomst. De Bulgaarse bevolkingsgroep blijft even groot als vorig jaar. Het aantal Roemenen is met 3,8% gestegen.

Statuut: (het item "niet gespecificeerd" betekent dat het om mensen met Belgische nationaliteit gaat)

2.6. De sociale wijkdienst van het Wederzijds Hulpbetoon (VPW van Sint-Gillis vzw)

Het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis is een deelwerking van de VPW van Sint-Gillis. Het is een sociale wijkdienst die dagelijks een hartelijk onthaal biedt aan iedereen die dat wenst, en dit zonder enige filosofische of religieuze connotatie.

Iedereen is welkom in het Wederzijds Hulpbetoon, op voorwaarde dat hij/zij zich houdt aan de leefregels die hoofdzakelijk gebaseerd zijn op het respect voor anderen en voor zichzelf. Het sociale team bestaat uit 2 maatschappelijk werkers en 2 gespecialiseerde vormingswerkers. Een twaalfstal vrijwilligers ondersteunt het team bij de verschillende activiteiten.

Onthaal

Ons onthaal is elke voormiddag open van 8u tot 12u en vormt het belangrijkste toegangspunt tot het Wederzijds Hulpbetoon. Het is een ontmoetingsplaats voor heel wat mensen en een plek waar iedereen (gegeven dat hij/zij zich aan de basisregels van het gemeenschapsleven houdt) mag langskomen om te praten, een kop koffie te drinken, op informele wijze met de medewerkers of vrijwilligers te praten of gezelschapsspelletjes te spelen. In de winter bieden we warme soep en ontbijt aan de cliënten aan. In 2013 hebben we maar liefst 19829 bezoekers over de vloer gehad; op sommige dagen ontvangen we meer dan 100 personen.

Sociale permanentie

De sociale permanenties vinden van maandag tot vrijdag plaats van 8u30 tot 12u.

Deze permanenties worden verzorgd door twee maatschappelijk werkers die mensen informeren, doorverwijzen en indien nodig voor administratieve hulp of sociale begeleiding zorgen.

Het werk houdt voor de dienst ook in dat ze aan bemiddeling en budgetbegeleiding doet. Ook voor de maatschappelijk werker houdt het werk vaak in dat ze een luisterend oor biedt en mensen aanmoedigt en ondersteunt. Zo nemen we voor iemand soms tijd om gewoon wat te praten en te proberen hem/haar enige troost te bieden. In 2013 hebben we 1051 dossiers behandeld.

Sociale kruidenierswinkel

De sociale kruidenierswinkel is een dienst voor materiële hulpverlening waar basisproducten op het gebied van voeding en verzorgingsproducten aan 50% van de marktprijs worden verkocht.

De sociale kruidenierswinkel kadert binnen een globaal plan om de moeilijkheden en problematieken van gezinnen op te lossen. Het vormt een reële materiële hulp in het kader van het voedselbudget van huishoudens die met financiële moeilijkheden kampen.

Toegang tot de kruidenierswinkel wordt via de sociale dienst verkregen; de beslissingen omtrent het verlenen van toegang gebeuren via collegiaal overleg tijdens de teamvergaderingen en zijn gebaseerd op het voorgelegde sociale dossier, dat door de maatschappelijk werkers is opgesteld.

Deze dienstverlening wordt aangeboden aan mensen met zowel een legale als een illegale verblijfssituatie.

We hechten een bijzonder belang aan respect voor de waardigheid van mensen in het kader van voedselhulp: keuze uit voedingsmiddelen, winkel als een andere, betaling van de voedingsmiddelen,.. Vanuit dit standpunt vernieuwen we regelmatig ons aanbod van producten.

De sociale kruidenierswinkel wordt op grondigere wijze besproken onder punt 1.2. "Voedselhulp" van dit verslag.

Cursus Frans als vreemde taal

Tijdens het schooljaar werken we met een groep cursisten van Frans als vreemde taal niveau 1 en een groep van niveau 2, die beiden een tiental leerlingen tellen. De lessen vinden plaats aan een frequentie van 2 maal 2 uur les per groep.

Dit jaar hebben we niveautests afgenomen, waardoor het mogelijk was homogene en veel gemotiveerdere groepen te verkrijgen. Zoals elk jaar hebben we vastgesteld dat er veel inschrijvingen waren en hebben we mensen moeten doorverwijzen naar andere, meer aangepaste lessen (alfabetisering, onderwijs voor sociale promotie, intensieve cursussen,...).

De lessen worden op regelmatige basis voorbereid om aan te sluiten bij de verwachtingen en de vraag van mensen, en om aansluiting te vinden bij hun dagelijkse leven: thema's die verband houden met de actualiteit, het zoeken naar huisvesting, het opstellen van een cv,...

Sociale vestiaire "La Malle aux chiffons"

De sociale vestiaire "La Malle aux chiffons" werd opgericht door onze dienst en werkt samen met het OCMW van Sint-Gillis en vzw l'Aiguillage. De vestiaire heeft eind 2013 jammer genoeg de deuren moeten sluiten wegens terugkerende financiële problemen. In het kader van het Overleg over Voedselhulp wordt een nieuw samenwerkingsverband in Sint-Gillis overwogen om opnieuw een gelijkaardige dienst te kunnen oprichten.

Sinterklaas in het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis

Ter gelegenheid van het Sinterklaasfeest heeft het Wederzijds Hulpbetoon zoals elk jaar de komst van de Sint geregeld voor een vijftigtal blije kinderen. Na het uitdelen van snoep en goede raad hebben we het spektakel van het circus Bouglione bijgewoond.

Kerstmaaltijd en -ontbijt

Deze traditie heeft opnieuw een enorm succes gekend bij onze cliënten, die in grote getallen aanwezig waren met het nodige goede humeur om er een geslaagd en hartelijk moment van te maken.

2.6.1 Senioren zonder grenzen (VPW Sint-Gillis vzw)

SZG is een plaatselijk dienstverleningsorgaan dat zich in de kansarme buurt van Sint-Gillis bevindt (Sint-Gilliskerkstraat 59). De dienst biedt geïndividualiseerde begeleiding die aangepast is aan de noden van senioren met een migrantenachtergrond.

Individuele begeleiding

De kenmerkende aspecten van het publiek en van de situaties zijn dezelfde als in voorbije jaren. Ze weerspiegelen tal van moeilijke sociale situaties, waarbij verschillende financiële, sociale, juridische, psychologische en medische factoren vaak met elkaar verwoven zijn.

Armoede dringt door in alle belangrijkste facetten van het dagelijkse leven; daarbij komt ook nog het gebrek aan sociale banden als gevolg van communicatieproblemen of isolement. Huisvesting blijft een pijnlijke kwestie, en bestaansmiddelen nemen af.

98% van de cliënten van SZG leeft in armoede.

Een vrij groot deel van hen voelt zich duidelijk niet goed en vertoont tekenen van psychisch lijden (slaapstoornissen, depressie, somatisering, angst,...) Daarbij komt ook dat het gebrek aan sociale erkenning emotioneel moeilijk is en dat communicatieproblemen of isolement voor een gebrek aan sociale contacten zorgen.

De maatschappelijk werkster is er om mensen te begeleiden, zaken te vergemakkelijken, te tolken en te bemiddelen in de stappen die de cliënten ondernemen. Psychologische steun bieden is een essentiële tool om in haar dagelijks werk te kunnen luisteren, mensen te ondersteunen, hen gerust te stellen en dingen uit te leggen.

Groepsactiviteiten

De groepsactiviteiten worden in grote mate georganiseerd in samenwerking met andere verenigingen. Binnen de groep van SZG bedraagt de gemiddelde deelname per activiteit zo'n 10 personen.

Activiteiten	Aantal sessies
Taal - spelatelier	25
Brei-atelier met het associatief netwerk van Sint-Gillis	7
Artistiek atelier in samenwerking met de Pianofabriek	13
Kook- en dieetatelier in samenwerking met de Pianofabriek	8
Interculturele ontmoetingen met het associatief netwerk van Sint-Gillis	3

Conclusie

De bezoekers van de verschillende antennes van het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Brabantia maken situaties mee die steeds complexer en ingewikkelder zijn, en dit vanuit zowel administratief, juridisch of puur materieel oogpunt. Voor de gezinnen is het een dagelijkse uitdaging en kopzorg om in hun primaire behoeften te kunnen voorzien. Voor de grote meerderheid van mensen is het een evidentie dat men een dak boven zijn hoofd heeft, zich kan voeden en wassen of zich om zijn gezondheid kan bekommeren. De mensen die wij ontmoeten moeten echter vaak wel degelijk prioriteiten stellen en keuzes maken tussen behoeften die in werkelijkheid fundamentele rechten zijn.

De teams van de sociale diensten van Brabantia doen hun best om op optimale wijze een antwoord te bieden op de hulpvraag van de mensen die het het moeilijkst hebben. Dat doen ze door middel van een kwaliteitsvol eerstelijnsonthaal, administratieve en juridische hulp, materiële hulp indien mogelijk, maar vooral, en nog het meest: door op gepaste wijze een luisterend oor te bieden. Dat is de "laatste tool" waar de maatschappelijk werkers over beschikken wanneer voor de situatie van mensen geen oplossing wordt gevonden.

Bijlagen:

Antennes van het CAW Brabantia:

Secretariaat van het CAW Brabantia vzw:

Het secretariaat bevindt zich in de Liefdadigheidstraat 43, 1210 Brussel

Tel.: 02/211 10 53

Email: caw.brabantia.cap@hotmail.com

Contactgegevens van de zes sociale diensten:

- CAW Brabantia vzw, sociale dienst van de VPW van Sint-Gillis, polyvalente wijkdienst: Wederzijds Hulpbetoon en Senioren zonder grenzen, Sint-Gilliskerkstraat 59, 1060 Sint-Gillis, 02/541 81 10.

- CAW Brabantia vzw, sociale dienst van Kuregem, polyvalente wijkdienst: Van Lintstraat 77, 1070 Anderlecht, 02/523 93 64.

- CAW Brabantia vzw, sociale dienst van Caritas International, vreemdelingendienst: Liefdadigheidstraat 43, 1210 Sint-Joost-ten-Noode, 02/229 36 11

- CAW Brabantia vzw, sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs (DBS): Liefdadigheidstraat 43, 1210 Brussel, 02/511 69 43. Wordt vanaf 1 januari 2014 geïntegreerd in de projecten van Caritas International.

- CAW Brabantia vzw, sociale dienst van Brussel Onthaal - Open Deur (BOOD), polyvalente eerstelijnsdienst: Taborastraat 6, 1000 Brussel, 02/511 81 78.

- CAW Brabantia vzw, sociale dienst van Caritas Molenbeek, polyvalente wijkdienst: Vier-Windenstraat 67, 1080 Molenbeek . Vanaf 31 december 2013 definitief gesloten.

Raad van Bestuur op 31 december 2013:

Voorzitter:	Mevrouw Anne VAN DEN BUSSCHE
Secretaris:	Mevrouw Solange WAUCQUEZ
Penningmeester:	Mijnheer Jules-Henri PONCELET
Leden:	Mijnheer Pierre Florent PETERKENNE
	Mijnheer Gonzalo DOPCHIE
	Mevrouw Anne DUSSART
	Mijnheer Aurélien Saniko
	Mevrouw Marie-Paule MOREAU
	Mijnheer Daniel HACHEZ

Subsidiëringwijzen:

Het CAW Brabantia wordt gesubsidieerd door:

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnzorg): de subsidies zijn afkomstig van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Fonds Sociale Maribel voor de gezondheidsinrichtingen en -diensten 330.02: de subsidies zijn afkomstig van het federale niveau.

Actiris.

Raad van Bestuur van het CAW BRABANTIA CAP v.z.w. - a.s.b.l.

Sociale dienst van het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis: Dhr. PETERKENNE

Brussel Onthaal/Open Deur (BOOD): Mevr. MOREAU

Caritas Molenbeek: Dhr. SANIKO

Caritas International : Dhr. DOPCHIE, Mevr. DUSSART, Dhr. PONCELET
(Penningmeester)

Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs: Dhr. HACHEZ

Sociale dienst van Kuregem: Mevr. WAUCQUEZ (Secretaris)

Eglise de Bruxelles : Mr DEWEVER

Voorzitter: Mevr. VAN DEN BUSSCHE

Bureau

Beheerders:
Mevr. DUSSART A.
Mevr. MOREAU M.P.
Mevr. WAUCQUEZ S.
Mevr. VAN DEN BUSSCHE A..
(Voorzitter)
Verantwoordelijke van de wijkdiensten
Dhr. VANSNICK B.
Administratief verantwoordelijke
Mevr. BEUMIER J.

VANSNICK B.

Administratief verantwoordelijke
Mevr. BEUMIER J.
IT support:
Dhr. ENGELBORGH S. C.

Brabantia Sociale dienst van Kuregem

Mevr. THILS K.
Mevr. DEMARET C.
Mevr. VANDERHOEVEN

Brabantia Caritas Molenbeek

Mej. BOUWENS D.
Mevr. MAKOUKEU A.

Brabantia

Brussel Onthaal/Open Deur (BOOD)
Mevr. CZETWERTYNSKI M.
Mevr. FRANCIS H. (met pensioen op 1/10)
Mevr. DOS SANTOS S.

Brabantia Parochiewerken van Sint-Gillis

Sociale dienst van het Wederzijds Hulpbetoon van Sint-Gillis

Mevr. MUKABUCYANA J.
Mevr. SAIDI B.
Dhr. VANDERMEULEN P.
Dhr. LAWSON K.

Senioren zonder grenzen

Mevr. EL IDRISSE R.

Brabantia Caritas International
Maatschappelijk werkers

Mevr. BAMPS I.
Mevr. BEZIRDJIAN M.
Mevr. HENNEAU V.
Mevr. STEPPE V.
Mej. MARET A
Dhr. MEERT M.
Mevr. PAQUET C.
Mevr. VERHULST W.
Dhr. VERHAEGEN W.
Mej. DOS SANTOS S.
Mevr. SERROUKH N.
Voogden
Dhr. GUILLET H.
Mej. DELWICHE E.
Mevr. BRUYNEEL L.
Mej. VANDENBOSSCHE A.
Mej. SANCHEZ J.
Administratief medewerkster
Mevr. BOGAERTS M

Brabantia
Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs

Mevr. CZETWERTYNSKI M.
Mevr. BONGONGU M. (opstart op 13/8)

De Intercentra CAW in 2013

1. Er werd vastgesteld dat de Centra-werkers die deelnemen aan de vergaderingen steeds moeilijker beschikbaar zijn en het moeilijk hebben om zich te investeren (door de constante toename van de werklust). In 2013 werd dus besloten om de frequentie van de vergaderingen te verminderen. De Intercentra zijn dus vijf keer bij elkaar gekomen: in februari, maart, mei, september en november 2013.
2. Een diepgaande presentatieronde van de Centra werd opgestart: de Socialistische Solidariteit en het Protestants Sociaal Centrum hebben hun activiteiten en de evolutie ervan voorgesteld. Deze presentaties zijn altijd een gelegenheid om de banden tussen de Centra aan te halen en synergieën mogelijk te maken. De presentaties zullen in 2014 blijven plaatsvinden.
3. Projectverantwoordelijken van de **FBMD** (Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten) zijn de leden van de Intercentra komen inlichten:
 - Céline Nieuwenhuys heeft het nieuwe onderzoek "Uitwisseling van standpunten tussen gebruikers en maatschappelijk werkers" voorgesteld: het doel van dit onderzoek is om een gedachtewisseling op te bouwen tussen de medewerkers van de Centra voor Globale Sociale Actie, de Diensten voor Justitieel Welzijnswerk en de Ontmoetingsruimten (Franse Gemeenschapscommissie - COCOF) en de medewerkers van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk en de Diensten voor Justitieel Welzijnswerk (GGC). Daarmee wil men verbetering brengen in de kwaliteit van hun contacten met het publiek en in de moeilijkheden die bij het werk komen kijken. Het onderzoek berust op de deelname van de cliënten van de Centra en hun maatschappelijk werkers.
 - Elvis Mihalowitch heeft de nieuwe Cel Energie voorgesteld: opvolging van 218 gezinnen in 8 CAW-centra en Centra voor Globale Sociale Actie, en brainstorming over de problematiek. Centrum voor ondersteuning inzake energie: oprichting van een website ([www. socialenergie.be](http://www.socialenergie.be)) die in januari 2014 online zal komen, steun aan het Waakzaamheidsnetwerk, telefonische permanenties voor alle Brusselse maatschappelijk werkers, verdere uitwerking van aanbevelingen voor de politieke wereld.
4. Ontmoetingsdag voor de maatschappelijk werkers: "CAW of niet?". Het doel van deze dag was om de maatschappelijk werkers van de CAW's de gelegenheid te bieden, elkaar te ontmoeten en zo gedachten uit te wisselen over hun eigen professionele ervaring, het specifiek karakter van elke vereniging en wat ze met elkaar delen. Hiermee wou men de doorstroming tussen de diensten vergemakkelijken en de mogelijke oprichting van samenwerkingsverbanden op het gebied van het maatschappelijk werk bevorderen. Er lag een bijzondere klemtoon op gezelligheid en de "humoristische kloof"! (27 juni). Deze dag kon op veel succes rekenen en zal in 2014 opnieuw herhaald worden.
5. Gemeenschappelijk Intercentra: deze halve dag had tot doel, maatschappelijk werkers uit de CAW's, Centra voor Globale Sociale Actie en Diensten voor Justitieel Welzijnswerk samen te brengen rond een gemeenschappelijke problematiek. Het

aangekaarte thema was het discours over armoede zoals dat door de media wordt uitgedragen. Verschillende experts waren hierbij uitgenodigd (11 juni).

6. Verschafte informatie vanuit het over: FBMD

- Competentiebalans (APEF)
- Wet inzake welzijn op het werk (ABBET)
- Afdeling sociale actie van de Adviesraad (GGC)
- Werkgroep referentieadres (GGC)

7. Te gast: de vereniging Push. De vereniging PUSH biedt omkadering aan gehandicapte personen die vrijwilligerswerk willen verrichten in het associatief netwerk. Een team van 3 psychologen begeleidt de mensen om hen te helpen, hun profiel en project uit te werken, en helpt hen ook bij het zoeken naar een locatie waar dat vrijwilligerswerk kan plaatsvinden. De kandidaten moeten voldoen aan de voorwaarden van de dienst "PHARE" in het Brussels Gewest.

8. Memorandum FdSS-FBMD : dit memorandum werd tijdens een vergadering voorgesteld en lijst een aantal eisen en aanbevelingen op die gericht zijn aan de partijen. Het doel hiervan is, hen aan te sporen om deze punten in hun verkiezingsprogramma's op te nemen.

9. Sluiting van de plaatsen van Fedasil en onbehagen bij de maatschappelijk werkers. Bij deze uitwisseling van gedachten kwamen twee projecten naar voren: deelname aan een werkgroep van het 'Comité de Vigilance en Travail social' (CVTS) voor de medewerkers die dit wensen, en het plan om Koen Geurts van de Foyer in Molenbeek uit te nodigen om over het thema van de Roms te komen praten.

10. Administratieve vragen: de deelnemers hadden verschillende vragen voor hun nieuwe dossierverantwoordelijke bij de GGC, Telma Lopes. Deze punten konden tijdens een vergadering opgehelderd worden.